

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

W RZESZOWIE

KALENDARIMUM

WAŻNIEJSZYCH
ROCZNIC I WYDARZEŃ
2022

OPRACOWANIE
Małgorzata Lis
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

RZESZÓW 2021

Wstęp

Kalendarium ważniejszych wydarzeń i rocznic w 2022 roku stanowi wybór rocznic i wydarzeń, które będziemy obchodzić w 2022 r. W niniejszej publikacji uwzględniono daty urodzin i śmierci wybitnych pisarzy i osób związanych z literaturą, kulturą i sztuką, a także naukowców, polityków mających wpływ na historię światową, polską oraz regionalną. *Kalendarium* obejmuje również niektóre wydarzenia historyczne i naukowe o znaczeniu międzynarodowym, które stanowiły ważny krok w rozwoju cywilizacji. W *Kalendarium* zostały uwzględnione obowiązujące święta państwowe i narodowe, rocznice ogłoszone przez Sejm, Senat, niektóre rocznice czy obchody dni powołane przez międzynarodowe organizacje (m.in. UNESCO, ONZ, UNICEF).

Wydawnictwo przeznaczone jest dla bibliotek publicznych woj. podkarpackiego, jako pomoc i inspiracja przy planowaniu działań kulturalno-oświatowych upowszechniających czytelnictwo oraz działalność edukacyjną w lokalnym środowisku.

Pierwsza część *Kalendarium* zwiera ważne rocznice i wydarzenia obchodzone na świecie i w Polsce. Druga część obejmuje rocznice regionalne, upamiętniając postaci związane z województwem podkarpackim, które wywarły wpływ na rozwój regionu poprzez swoją działalność czy twórczość i zapisały się historii Podkarpacia.

Uzupełnieniem niniejszej publikacji jest *Kalendarium wybranych rocznic literackich i wydarzeń w roku 2022 (do wykorzystania w bibliotekach dla dzieci)* opracowane w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym WiMBP w Rzeszowie.

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ogłosił rok 2022:

- **Rokiem Marii Konopnickiej** (180. rocznica urodzin)
- **Rokiem Józefa Wybickiego** (200. rocznica śmierci, 275. rocznica urodzin i 225 lat od powstania „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”)
- **Rokiem Wandy Rutkiewicz** (30. rocznica śmierci)
- **Rokiem Marii Grzegorzewskiej** (100. rocznica utworzenia Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie)
- **Rokiem Józefa Mackiewicza** (120. rocznica urodzin)
- **Rokiem Romantyzmu Polskiego** (200. urodziny tej epoki)
- **Rokiem Ignacego Łukasiewicza** (200. rocznica urodzin, 140. rocznica śmierci)

Posłowie uhonorowali **Marię Konopnicką**, jedną z najwybitniejszych pisarek w historii literatury polskiej. Doceniono jej wkład w działalność patriotyczną. Tworzyła liryki i pieśni o tematyce społecznej i patriotycznej m.in. *Rotę*, która odegrała znaczącą rolę w dziejach Polaków. W uzasadnieniu czytamy: *Była najwybitniejszą reprezentantką nurtu ludowej stylizacji pieśniowej, stosując język poetycki zaczerpnięty z historycznych i baśniowych motywów, inspirowany pięknem przyrody ojczystej. (...) Dokonała przełomu w polskiej literaturze dla dzieci, podnosząc tę dziedzinę pisarstwa na wyżyny artyzmu.* W 2022 roku przypada 180. rocznica urodzin poetki.

Rok 2022 został ustanowiony Rokiem **Józefa Wybickiego**, posłowie docenili jego dokonania polityczne. Wybicki był również pisarzem, autorem dramatów, komedii i wierszy. W lipcu 1797 roku we Włoszech napisał „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech”, która od 1927 roku jest polskim hymnem narodowym. W 2022 roku mija 200 lat od jego śmierci, 275 lat od urodzin i 225 lat od powstania „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”.

Posłowie uhonorowali również jedną z najwybitniejszych himalaistek świata – **Wandę Rutkiewicz**. Jako pierwsza Europejka i trzecia kobieta na świecie zdobyła Mount Everest, najwyższy szczyt Ziemi. Była pierwszą kobietą na świecie, która stanęła na najtrudniejszym do zdobycia szczycie K2. Zaginęła 12 maja 1992 roku w drodze na Kanczendzongę. W 2022 roku mija trzydzieści lat od jej tragicznej śmierci.

Kolejną patronką ustanowioną przez Sejm jest prof. **Maria Grzegorzewska**, która zajmowała się pedagogiką specjalną, zwłaszcza tyflopedagogiką (edukacją osób niewidomych i niedowidzących), oraz działalnością społeczną pracując na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Maria Grzegorzewska była założycielką i dyrektorką Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, obecnie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. W 2022 roku mija 100. rocznica utworzenia tej instytucji.

W 2022 roku przypada 120. rocznica urodzin **Józefa Mackiewicza**, jednego z największych w pisarzy polskich i publicystów, wroga totalitaryzmów, szczególnie komunizmu. Był świadkiem prowadzonej przez Niemców ekshumacji ciał oficerów zamordowanych przez Sowietów w Katyniu. W PRL twórczość Mackiewicza była zakazana, dostępna wyłącznie dzięki rozwojowi wydawnictw drugiego obiegu.

W 2022 roku mija 200 lat od ukazania się „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza, zawartych w tomiku poetyckim, który zapoczątkowały **polski romantyzm**. Posłowie docenili wartość epoki: *Romantyzm przyniósł genialne dokonania w literaturze Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego i Cypriana Norwida, w muzyce Fryderyka Chopina i Stanisława Moniuszki, w malarstwie Piotra Michałowskiego i Jana Matejki. Twórcy ci byli artystami polskimi, a jednocześnie światowymi, ukazującymi polskie wartości w ich uniwersalnym kontekście.*

Patronem Roku 2022 został również **Ignacy Łukasiewicz** wybitny naukowiec pochodzący z Podkarpacia, pionier przemysłu naftowego i działacz niepodległościowy. Metodą frakcjonowanej destylacji uzyskał naftę oczyszczoną, skonstruował pierwszą lampę naftową. W Bóbrce koło Krosna założył pierwszą na świecie kopalnię ropy naftowej, a następnie otworzył rafinerię w Klęczanach koło Nowego Sącza. Dbał również o rozwój oświaty i kultury oraz edukację pracowników przemysłu naftowego. Wspierał finansowo powstanie styczniowe, pomagał też popowstaniowym uchodźcom. Łukasiewicz doprowadził do rozwoju Podkarpacia i znacznej części polskich ziem pod zaborami. W 200. rocznicę urodzin oraz 140. rocznicę śmierci Sejm oraz Senat Rzeczypospolitej Polskiej uhonorował Ignacego Łukasiewicza doceniając wielkie zasługi dla przemysłu i gospodarki Polski, a także Jego zaangażowanie w walkę o niepodległość Ojczyzny oraz dbałość o pracowników.

Wspólną inicjatywą SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO oraz POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ ustanowiono rok 2022 **Rokiem Ignacego Łukasiewicza**. Również Polska w ramach UNESCO zgłosiła obchody 200. rocznicy urodzin Ignacego Łukasiewicza.

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ zdecydował, podejmując stosowne uchwały, że 2022 będzie:

- **Rokiem Władysława Bartoszewskiego** (100. rocznica urodzin)
- **Rokiem Bronisława Geremka** (90. rocznica urodzin)
- **Rokiem Ignacego Łukasiewicza** (200. rocznica urodzin, 140. rocznica śmierci)
- **Rokiem Brunona Schulza** (130. rocznica urodzin, 80. rocznica śmierci)
- **Rokiem Botaniki** (w 100-lecie powstania Polskiego Towarzystwa Botanicznego)

KOMISJA EUROPEJSKA ogłosiła rok 2022 **Europejskim Rokiem Młodzieży**.

I. ROCZNICE I WYDARZENIA W POLSCE I NA ŚWIECIE

STYCZEŃ

1 I ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU

1 I 1922 Urodził się **MAREK EDELMAN** (zm. 2 X 2009), działacz społeczny, żołnierz konspiracji, lekarz, ostatni dowódca powstania w getcie warszawskim, działacz NSZZ „Solidarność”, związany z Unią Wolności, odznaczony Orderem Orła Białego.
**Data urodzenia nie jest pewna, inna podawana to 1 I 1919*

100. rocznica urodzin*

2 I 1922 Urodził się **KONSTANTY ALEKSANDER JELEŃSKI** (zm. 4 V 1987), eseista, krytyk, wieloletni współpracownik „Kultury” paryskiej, autor esejów o sztuce współczesnej, szkiców literackich, m.in. *Zbiegi okoliczności*, działacz na rzecz upowszechniania polskiej kultury na Zachodzie.

100. rocznica urodzin

35. rocznica śmierci

3 I 1892 Urodził się **J.R.R. (JOHN RONALD REUEL) TOLKIEN** (zm. 2 IX 1973), angielski pisarz i filolog, prekursor literatury fantasy, autor powieści fantastycznych, przetwarzających średniowieczne legendy i mity, m.in. *Hobbit*, trylogia *Władca pierścieni*, *Silmarillion*.

130. rocznica urodzin

4 I 1962 Urodził się **HARLAN COBEN** amerykański pisarz, autor powieści kryminalnych, laureat prestiżowych nagród literackich, m.in. Edgar Poe Award, autor popularnych serii kryminalnych oraz powieści *Nie mów nikomu*, *W głębi lasu*.

60. rocznica urodzin

5 I 1932 Urodził się **UMBERTO ECO** (zm. 19 II 2016), włoski pisarz i publicysta, filozof, estetyk, krytyk literatury, semiotyk, profesor wielu uniwersytetów na świecie, autor prac naukowych i esejów min. *O bibliotece* oraz powieści *Imię róży*, *Wahadło Foucaulta*, *Tajemniczy płomień królowej Loany*, *Cmentarz w Pradze*, *Temat na pierwszej stronie*.

90. rocznica urodzin

6 I 1852 Zmarł **LOUIS BRAILLE** (ur. 4 I 1809), nauczyciel języka francuskiego w paryskim zakładzie dla niewidomych, twórca systemu pisma dotykowego dla niewidomych (pismo Braille'a.).

170. rocznica śmierci

6 I 1412 Urodziła się św. **JOANNA D'ARC**, zw. Dziewicą Orleańską, (zm. 30 V 1431), święta Kościoła katolickiego, mistyczka, wizjonerka, francuska bohaterka narodowa, patronka Francji, poprowadziła armię francuską do kilku decydujących zwycięstw, wydana Anglikom została spalona na stosie.

610. rocznica urodzin

- 8 I 1642 Zmarł **GALILEO GALILEI, zw. GALILEUSZEM** (ur. 15 II 1564), włoski astronom, astrolog, fizyk i filozof, twórca podstaw nowożytnej fizyki i eksperymentalno-matematycznych metod badawczych w przyrodoznawstwie, propagator heliocentrycznej teorii Mikołaja Kopernika.
380. rocznica śmierci
- 8 I 1962 Ukazał się pierwszy numer **ZESZYTÓW HISTORYCZNYCH**, kwartalnika emigracyjnego, publikującego dokumenty, relacje i opracowania poświęcone najnowszej historii Polski, wydawanego do 2010 r. przez Instytut Literacki w Paryżu.
60. rocznica
- 8 I 1942 Urodził się **STEPHEN WILLIAM HAWKING** (zm. 14 III 2018) brytyjski astrofizyk, kosmolog, fizyk teoretyczny, zajmował się głównie czarnymi dziurami i grawitacją kwantową, autor książek popularnonaukowych m.in. bestseleru *Krótką historia czasu, Czarne dziury i wszechświaty niemowlęce oraz inne eseje, Wielki Projekt* oraz współautor powieści fantastycznaukowych dla dzieci, m.in. *Jerzy i tajny klucz do Wszechświata*, cierpiał na stwardnienie zanikowe boczne.
80. rocznica urodzin
- 10 I 1892 Urodził się **MELCHIOR WAŃKOWICZ** (zm. 10 IX 1974), w Warszawie polski pisarz, dziennikarz, publicysta, uważany za jednego z najwybitniejszych reportażyistów w historii literatury polskiej, autor opowieści wspomnieniowych, zbioru reportaży *Na tropach Smętka, Opierzona rewolucja* oraz opowieści z dziejów walk Polaków w II wojnie światowej, m.in., dokumentalnej monografii *Bitwa o Monte Cassino, Hubalczycy, Westerplatte*.
130. rocznica urodzin
- 10 I 1957 Zmarła **GABRIELA MISTRAL**, właśc. Lucila Godoy y Alcayaga (ur. 7 IV 1889), chilijska poetka i działaczka oświatowa, profesor uniwersytetu w Santiago de Chile, bojowniczką o prawa społeczne kobiet i Indian, autorka humanistycznej liryki, m.in. zbiór *Ternura*, poematów prozą, esejów, laureatka Nagrody Nobla w 1945 r.
65. rocznica śmierci
- 14 I 1917 Rozpoczęcie działalności **Tymczasowej Rady Stanu**, oznaczające formalne zaistnienie Królestwa Polskiego po latach zaborów.
105. rocznica
- 15 I 1622 Urodził się **MOLIÈR**, właśc. Jean-Baptiste Poquelin (zm. 17 II 1673), największy komediopisarz Francji, aktor i dyrektor teatru, autor utworów *Lekarz mimo woli, Mieszczanin szlachcicem*, a przede wszystkim twórca tzw. wielkich komedii *Świętoszek, Don Juan, Szkoła żon, Mizantrop*.
400. rocznica urodzin
- 17 I 1732 Urodził się **STANISŁAW AUGUST PONIATOWSKI** (zm. 12 II 1798), ostatni król Polski, rzecznik reform i wzmocnienia państwa, główny autor

Konstytucji 3 maja 1791, zwolennik sojuszu z Rosją, zasłużony mecenas polskiej kultury oraz modernizacji kraju.

290. rocznica urodzin

19 I 1922 Urodził się **JERZY FRANCISZEK KAWALEROWICZ** (zm. 27 XII 2007), reżyser i scenarzysta filmowy, wykładowca PWSFTViT w Łodzi, reżyser filmów m.in. *Pociąg* (1959), *Matka Joanna od Aniołów* (1960) oraz adaptacji prozy Henryka Sienkiewicza (*Quo vadis*, 2001) i Bolesława Prusa (*Faraon*, 1966), za który otrzymał nominację do Oscara za reżyserię dla najlepszego filmu nieanglojęzycznego.

100. rocznica urodzin

15. rocznica śmierci

22 I 1877 Urodził się **BOLESŁAW LEŚMIAN**, właśc. Bolesław Lesman (zm. 5 XI 1937), polski poeta, dramatopisarz i prozaik żydowskiego pochodzenia, czołowy przedstawiciel literatury dwudziestolecia międzywojennego, krytyk literacki.
**On sam podaje 1878 jako rok urodzenia*

145. rocznica urodzin

85. rocznica śmierci

23 I 1832 Urodził się **ÉDOUARD MANET** (zm. 30 IV 1883), francuski malarz i grafik, przyczynił się do przełamania tradycji sztuki akademickiej i utworzył drogę impresjonistom, autor dzieł *Śniadanie na trawie*, *Olimpia*, *Bar w Folies-Bergère*.

190. rocznica urodzin

24 I **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ EDUKACJI**

24 I 1732 Urodził się **PIERRE-AUGUSTIN CARON DE BEAUMARCHAIS** (zm. 18 V 1799), francuski pisarz i dramaturg, autor dwóch słynnych komedii satyrycznych *Cyrulik sewilski* i *Wesele Figara*, zawierających krytykę społeczno-politycznych stosunków w ówczesnej Francji.

290. rocznica urodzin

25 I 1882 Urodziła się **VIRGINIA WOOLF**, właśc. Adeline Virginia Stephen (zm. 28 III 1941), angielska pisarka i krytyk literacki, feministka, autorka powieści psychologicznych *Pani Dalloway*, *Do latarni morskiej*, esejów *Pochyła wieża*, także autorka listów będących cennym dokumentem epoki.

140. rocznica urodzin

27 I **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI O OFIARACH HOŁOKAUSTU**

29 I 1962 Urodziła się **OLGA NAWOJA TOKARCZUK**, polska pisarka, eseistka, poetka i autorka scenariuszy i powieści: *Bieguni*, *Prowadź swój pług przez kości umarłych*, *Księgi Jakubowe*, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury za rok 2018.

60. rocznica urodzin

28 I 1687 Zmarł **JAN HEWELIUSZ** (ur. 28 I 1611), gdański astronom, konstruktor astronomicznych przyrządów pomiarowych, założyciel obserwatorium astronomicznego w Gdańsku, autor *Atlasu Ciał Niebieskich*.
335. rocznica śmierci

31 I 1867 Urodził się **MARIUSZ ZARUSKI** (zm. 8 IV 1941), generał, żeglarz, taternik, pisarz, jeden z pionierów polskiego narciarstwa, taternictwa i żeglarstwa sportowego, założyciel Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.
155. rocznica urodzin

LUTY

1 II 2012 Zmarła **WISŁAWA SZYMBORSKA** (ur. 2 VII 1923), poetka, eseistka, felietonistka, tłumaczka, krytyk literacki, członkini oraz założycielka Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1996 r. oraz wielu prestiżowych nagród literackich, autorka tomów poezji, m.in. *Wołanie do Yeti, Koniec i początek, Dwukropek*.
10. rocznica śmierci

2 II 1882 Urodził się **JAMES AUGUSTINE ALOYSIUS JOYCE** (zm. 13 I 1941), irlandzki pisarz, tworzący w języku angielskim, jeden z największych reformatorów prozy XX w., autor *Ulissesa*, będącego arcydziełem literatury światowej, także autobiograficznych opowiadań i powieści *Dublińczycy, Portret artysty z czasów młodości*.
140. rocznica urodzin

3 II 1997 Zmarł **BOHUMIL HRABAL** (ur. 28 III 1914), czeski pisarz, wybitny twórca światowej literatury XX wieku, autor powieści *Czuły barbarzyńca, Obsługiwałem angielskiego króla, Zbyt głośna samotność*, na podstawie jego twórczości powstało kilkanaście filmów, m.in. *Pociągi pod specjalnym nadzorem* w reżyserii J. Menzla.
25. rocznica śmierci

4 II **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z RAKIEM**

7 II 1812 Urodził się **CHARLES DICKENS** (zm. 9 IV 1870), angielski pisarz, najwybitniejszy twórca angielskiej powieści społeczno-obyczajowej drugiej połowy XIX w., m.in. *Klub Pickwicka, Oliver Twist, Dawid Copperfield, Opowieści wigilijne*.
210. rocznica urodzin

7 II 1877 Urodził się **FELIKS NOWOWIEJSKI** (zm. 18 I 1946), kompozytor, dyrygent, pedagog, organista-wirtuoz, organizator życia muzycznego, szambelan papieski, twórca, m.in. muzyki do wiersza M. Konopnickiej *Rota*.
145. rocznica urodzin

8 II **DZIEŃ BEZPIECZNEGO INTERNETU**

- 8 II 1922 Urodził się **TADEUSZ GAJCY**, pseud. Karol Topornicki, Witold Orczyk, Roman Oścień (zm. 20 VIII 1944), poeta, żołnierz AK, poległ w powstaniu warszawskim, twórca wizyjnych wierszy i poematów *Widma*, także autor utworów dramatycznych *Homer i Orchidea*, *Misterium niedzielne*.
100. rocznica urodzin
- 10 II 1837 Zmarł **ALEKSANDR SIERGIEJEWICZ PUSZKIN** (ur. 6 VI 1799), rosyjski poeta, prozaik i dramatopisarz, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli romantyzmu rosyjskiego, autor, m.in. poematów *Eugeniusz Oniegin*, *Jeniec Kaukazu*, dramatu *Borys Godunow*.
185. rocznica śmierci
- 10 II 1962 Zmarł **WŁADYSŁAW BRONIEWSKI** (ur. 17 XII 1897), poeta, tłumacz, żołnierz, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, związany z lewicą, autor liryki rewolucyjnej i społecznej *Dymy nad miastem*, liryki patriotycznej *Bagnet na broń* i osobistej, cykl *Anka*.
60. rocznica śmierci
125. rocznica urodzin
- 11 II **ŚWIATOWY DZIEŃ CHOREGO**
- 11 II 1847 Urodził się **THOMAS ALVA EDISON** (zm. 18 X 1931), amerykański fizyk-samouk, wynalazca m.in. żarówki elektrycznej, fonografu, telegrafu drukującego, kineskopu, konstruktor pierwszej w USA kolei elektrycznej oraz pierwszej na świecie elektrowni miejskiej w Nowym Jorku.
175. rocznica urodzin
- 15 II 1792 Urodził się **FRYDERYK SKARBEEK**, hr. (zm. 25 IX 1866), ekonomista, społecznik, publicysta, pisarz, założyciel osad dla ubogich, kas zapomogowo-pożyczkowych, autor *Ogólnych zasad nauki gospodarstwa narodowego...*, także autor felietonów satyrycznych, powieści obyczajowych i historycznych *Pan Starosta*, *Damian Ruszczyk*.
230. rocznica urodzin
- 16 II 1907 Zmarł **GIOSUÈ CARDUCCI** (ur. 27 VII 1835), włoski poeta i krytyk literacki, profesor uniwersytetu w Bolonii, autor wierszy z zastosowaniem wersyfikacji antycznej *Ody barbarzyńskie*, *Juwenalia*, liryki patriotycznej *Levia gravia* i osobistej, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1906 r.
115. rocznica śmierci
- 19 II **DZIEŃ NAUKI POLSKIEJ**
- 19 II 1922 Urodził się **WŁADYSŁAW BARTOSZEWSKI** (zm. 24 IV 2015), historyk, publicysta, dziennikarz, pisarz, wykładowca akademicki, działacz społeczny, polityk oraz dyplomata, uczestnik Powstania Warszawskiego, więzień w Auschwitz, współzałożyciel Rady Pomocy Żydom „Żegota”, współpracował z Radiem Wolna Europa, ambasador RP w Austrii, dwukrotnie sprawował urząd ministra spraw zagranicznych, po wojnie działał na rzecz pojednania między Polakami, Niemcami i Żydami, otrzymał tytuł Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

100. rocznica urodzin

19 II 1812 Urodził się **ZYGMUNT KRASIŃSKI**, hr. (zm. 23 II 1859), dramatopisarz, poeta, jeden z czołowych polskich romantyków, twórca historiozoficznego dramatu *Nie-Boska komedia*, *Irydion*, autor mesjanistycznego poematu *Przedświt*, także antyrewolucyjnych *Psalmów przyszłości*, liryki oraz korespondencji będącej barwną panoramą epoki *Listy do Delfiny Potockiej*.
210. rocznica urodzin

19 II 1952 Zmarł **KNUT HAMSUN**, właśc. K. Pedersen (ur. 4 VIII 1859), norweski pisarz, autor powieści *Głód*, *Błogosławieństwo ziemi*, także autor dramatów, wierszy lirycznych, autobiografii *Na zarośniętych ścieżkach*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1920 r.
70. rocznica śmierci

21 II **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO**

22 II 1512 Zmarł **AMERIGO VESPUCCI** (ur. 18 III 1454), włoski żeglarz, w służbie hiszpańskiej i portugalskiej, odkrywca Nowego Świata, zyskał popularność dzięki opisom podróży i sporządzonym przez niego mapom, od jego imienia powstała nazwa kontynentu amerykańskiego.
510. rocznica śmierci

23 II 1942 Zmarł **STEFAN ZWEIG** (ur. 28 XI 1881), austriacki prozaik, dramatopisarz, autor esejów biograficznych i zbeletryzowanych biografii *Maria Stuart*, powieści psychologicznych *Niecierpliwość serca*, nowel *24 godziny z życia kobiety*.
80. rocznica śmierci

26 II 1802 Urodził się **VICTOR MARIE HUGO** (zm. 22 V 1885), francuski pisarz, działacz demokratyczny, przywódca i teoretyk romantyzmu, autor poezji *Legenda wieków*, dramatów *Cromwell*, *Hernani*, znanych powieści *Nędznicy* i *Katedra Marii Panny w Paryżu*, pamfletów politycznych, esejów, przenikniętych ideami rewolucji francuskiej.
220. rocznica urodzin

26 II 1927 *Mazurek Dąbrowskiego* został oficjalnie ogłoszony polskim hymnem państwowym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych Felicjana Sławoja-Składkowskiego.
95. rocznica

27 II 1822 Urodził się **TEOFIL LENARTOWICZ** (zm. 3 II 1893), poeta i rzeźbiarz, etnograf, przebywający na emigracji, autor wierszy patriotycznych i politycznych o tematyce ludowej i historycznej, m.in. *Polska ziemia*, *Lirenka* (tu m.in. *Kalina*), także twórca rzeźb małego formatu, głównie portretów.
200. rocznica urodzin

27 II 1902 Urodził się **JOHN STEINBECK** (zm. 20 XII 1968), amerykański pisarz, dziennikarz i reportażysta, autor powieści o życiu ubogich mieszkańców środkowej Kalifornii *Myszy i ludzie*, *Grona gniewu*, także autor epiki

moralistycznej *Na wschód od Edenu*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1962 r.

120. rocznica urodzin

28 II 1812 Zmarł **HUGO KOŁŁATAJ** (ur. 1 IV 1750), ksiądz katolicki, polityk, pisarz, ideolog polskiego oświecenia, działacz społeczno-polityczny, reformator i rektor Akademii Krakowskiej, założyciel Kuźnicy Kołłątajowskiej, współautor Konstytucji 3 maja 1791, członek władz powstania kościuszkowskiego, autor pism *Do Stanisława Małachowskiego... Anonima listów kilka*, *Prawa polityczne narodu polskiego*.

210. rocznica śmierci

MARZEC

1 III **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI „ŻOŁNIERZY WYKŁĘTYCH”**

2 III 1982 Zmarł **PHILIP K. DICK** (ur. 16 XII 1928), amerykański pisarz, jeden z czołowych przedstawicieli fantastyki naukowej, inspirowanej poglądami filozoficznymi, historiografią, m.in. *Człowiek z Wysokiego Zamku*, *Klany księżycy Alfya*.

40. rocznica śmierci

3 III **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY**

3 III 1922 Urodził się **KAZIMIERZ SEROCKI** (zm. 9 I 1981), kompozytor, pianista, członek tzw. Grupy 49, współinicjator festiwalu Warszawska Jesień, kompozytor muzyki filmowej, twórca *Swinging Music*, *Fresków symfonicznych*, *Dramatic Story* na orkiestrę, także utworów wokalnoinstrumentalnych *Oczy powietrza*, *Niobe*.

100. rocznica urodzin

4 III 1932 Urodził się **RYSZARD KAPUŚCIŃSKI** (zm. 23 I 2007), publicysta i pisarz, mistrz reportażu, autor powieści *Podróże z Herodotem*, reportaży zawierających analizę przemian i konfliktów we współczesnym świecie, m.in. *Cesarz*, *Szachinszach*, *Imperium*, *Heban*, także autor zbiorów refleksyjnych zapisków *Lapidarium*.

90. rocznica urodzin

15. rocznica śmierci

4 III 1852 Zmarł **NIKOLAJ WASILJEWICZ GOGOL** (ur. 1 IV 1809), rosyjski prozaik, dramaturg, publicysta, zasłynął jako autor komedii obyczajowych *Ożenek*, *Rewizor*, opowiadań *Nos*, *Płaszcz*, znanej powieści *Martwe dusze*.

170. rocznica śmierci

5 III 1902 Urodził się **TADEUSZ MANTEUFFEL**, właśc. T. Manteuffel-Szoega (zm. 22 IX 1970), historyk, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, organizator i dyrektor Instytutu Historii PAN, autor prac badawczych z epoki średniowiecza, m.in. *Papiestwo i cystersi...*, *Historia powszechna. Średniowiecze*.

120. rocznica urodzin

6 III 1932 Urodził się **BRONISŁAW GEREMEK** (zm. 13 VII 2008), historyk, polityk, profesor nauk humanistycznych, działacz opozycji politycznej w PRL, jeden z doradców powstającego NSZZ „Solidarność”, brał udział w rozmowach plenarnych w czasie obrad Okrągłego Stołu, minister spraw zagranicznych w latach 1997–2000, deputowany do Parlamentu Europejskiego VI kadencji (2004–2008).

90. rocznica urodzin

6 III 1927 Urodził się **GABRIEL JOSÉ DE LA CONCORDIA GARCÍA MÁRQUEZ** (zm. 17 IV 2014), kolumbijski powieściopisarz, dziennikarz, jeden z najwybitniejszych twórców tzw. realizmu magicznego, autor powieści *Sto lat samotności*, *Miłość w czasach zarazy*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1982.

95. rocznica urodzin

7 III 1997 Zmarła **AGNIESZKA OSIECKA** (ur. 9 X 1936), poetka, pisarka, reżyserka teatralna i telewizyjna, dziennikarka, autorka tekstów piosenek zajmujących trwałe miejsce w historii polskiej muzyki rozrywkowej, m.in. *Okularnicy*, *Kochankowie z ulicy Kamiennej*, *Na całych jeziorach ty*, *Zielono mi*, *Małgośka*, *Nie spoczniemy*, *Polska Madonna*, *Niech żyje bal*, *Nie żałuję*, wykonywanych przez, m.in. Marylę Rodowicz, Edytę Geppert, Seweryna Krajewskiego, zespół Skaldowie.

25. rocznica śmierci

8 III **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIET**

10 III 1822 Zmarł **JÓZEF RUFIN WYBICKI** (ur. 29 IX 1747), działacz polityczny, publicysta, pisarz, uczestnik powstania kościuszkowskiego, współorganizator armii i administracji Księstwa Warszawskiego, senator-wojewoda, autor słów *Pieśni Legionów Polskich we Włoszech* – późniejszego polskiego hymnu narodowego *Mazurka Dąbrowskiego (Jeszcze Polska nie umarła...)*.

200. rocznica śmierci

275. rocznica urodzin

225. rocznica powstania *Pieśni Legionów Polskich*

11 III 1942 Urodził się **MAREK KOTAŃSKI** (zm. 19 VIII 2002) psycholog, terapeuta, twórca m.in. Monaru i Markotu, ośrodków pomagającym osobom uzależnionym, chorym czy bezdomnym, organizator wielu przedsięwzięć mających na celu zwalczanie patologii społecznej, autor książki *Sprzedalem się ludziom*.

80. rocznica urodzin

20. rocznica śmierci

15 III 1932 Urodził się **JERZY HOFFMAN**, reżyser, dokumentalista i scenarzysta filmowy, nakręcił filmy fabularne *Gangsterzy i filantropi* oraz *Prawo i pięść*, sławę zdobył jako twórca adaptacji Sienkiewiczowskiej *Trylogii (Pan Wołodyjowski, Potop, Ogniem i mieczem)*.

90. rocznica urodzin

- 15 III 2017 Zmarł **WOJCIECH MARIAN MŁYNARSKI** (ur. 26 marca 1941) poeta, reżyser, wykonawca piosenki autorskiej i recitali, satyryk, artysta kabaretowy, autor tekstów piosenek i librett, tłumacz, członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, uznawany za najwybitniejszego twórcę tekstów w powojennej historii kabaretu literackiego w Polsce.
5. rocznica śmierci
- 17 III 1807 Zmarł **DANIEL NARBUTT**, imię zakonne Kazimierz (ur. 3 I 1738), pedagog, filozof, pijar, współtwórca programów nauczania Komisji Edukacji Narodowej, autor pierwszego podręcznika logiki w języku polskim *Logika...* .
215. rocznica śmierci
- 18 III 1932 Urodził się **JOHN HOYER UPDIKE** (zm. 27 I 2009), amerykański pisarz, autor powieści *Uciekaj, Króliku, Królik odpoczywa, Czarownice z Eastwick* i opowiadań, m.in. *Szkoła muzyczna, Muzea i kobiety o życiu amerykańskiej klasy średniej*.
90. rocznica urodzin
- 19 III 1542 Urodził się **JAN ZAMOYSKI** (zm. 3 VI 1605), magnat, podkanclerzy koronny, kanclerz i hetman wielki koronny, przywódca szlachty, zwolennik wolnej elekcji, najbliższy doradca Stefana Batorego, założyciel miasta Zamościa, ordynacji zamojskiej i Akademii Zamojskiej.
480. rocznica urodzin
- 20 III 1937 Urodził się **KRZYSZTOF KOWALEWSKI** (zm. 6 II 2021), aktor filmowy, telewizyjny, teatralny, kabaretowy i radiowy, wykładowcą warszawskiej PWST, wystąpił w około 120 filmach i serialach telewizyjnych, m.in. *Co mi zrobisz jak mnie złapiesz, Miś, C.K. Dezerterzy, Rozmowy kontrolowane, Ogniem i mieczem* oraz słuchowiskach radiowych, min. *Kocham pana, panie Sulku*.
85. rocznica urodzin
- 21 III 1932 Urodził się **ANDRZEJ BURSA** (zm. 15 XI 1957), poeta, uznany za wyraziciela rozterek i niepokoju swego pokolenia, autor liryki wyrażającej postawę buntu przeciwko stosunkom międzyludzkim opartym na przemocy i zakłamaniu „*Luiza*” i inne utwory.
90. rocznica urodzin
- 21 III **ŚWIATOWY DZIEŃ POEZJI**
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ RASOWĄ
- 22 III **ŚWIATOWY DZIEŃ WODY**
- 22 III 1832 Zmarł **JOHANN WOLFGANG GOETHE** (ur. 28 VIII 1749), niemiecki poeta i dramaturg okresu romantyzmu, teoretyk literatury, autor, m.in. powieści *Cierpienia młodego Wertera*, dramatu *Faust*, ballady *Król Elfów*, znanej też w Polsce pod tytułem *Król Olch*.
190. rocznica śmierci

- 23 III 1957 Zmarł **JULIUSZ KLEINER** (ur. 24 IV 1886), historyk literatury polskiej, profesor m.in. UJ i uniwersytetu we Lwowie, członek PAN, autor monografii o Z. Krasińskim, J. Słowackim i A. Mickiewiczu, rozpraw i szkiców, studiów teoretycznoliterackich *Zarys dziejów literatury polskiej*.
65. rocznica śmierci
- 23 III 1842 Zmarł **STENDHAL**, właśc. Marie-Henri Beyle (ur. 23 I 1783), francuski pisarz epoki romantyzmu, autor mistrzowskich, społeczno-obyczajowych powieści *Czerwone i czarne*, *Pustelnia parmeńska*, także autor rozpraw estetycznych i psychologicznych.
180. rocznica śmierci
- 24 III **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ**
- 25 III 1932 Urodził się **WIESŁAW MYŚLIWSKI**, polski pisarz, dramaturg, scenarzysta filmowy, dwukrotny laureat Nagrody Literackiej „Nike” za powieści *Widnokrąg* oraz *Traktat o łuskaniu fasoli*, uznawany za reprezentanta nurtu chłopskiego.
90. rocznica urodzin
- 25 III 1862 Urodził się **GABRIEL KORBUT** właśc. G. Marian Karaffa-Korbutt (zm. 9 I 1936), historyk i bibliograf literatury polskiej, bibliofil, autor *Literatury polskiej od początków do wojny światowej* – fundamentalnej pracy bibliograficznej.
160. rocznica urodzin
- 26 III 1892 Zmarł **WALT WHITMAN** (ur. 31 V 1819), amerykański poeta, drukarz i dziennikarz, reformator wersyfikacji i poetyki, uznawany za patrona współczesnej literatury amerykańskiej, autor poematów i wierszy *Źdźbła trawy*, *Pieśń o sobie*.
130. rocznica urodzin
- 26 III 1827 Zmarł **LUDWIG VAN BEETHOVEN** (ur. przed lub 17 XII 1770), niemiecki kompozytor, jeden z najwybitniejszych twórców w historii muzyki, klasyk wiedeński, wybitny nowator w zakresie formy muzycznej, twórca symfonii, sonat, koncertów, mszy, oratoriów, m.in.: symfonia *V – c-moll*, *IX – d-moll*.
195. rocznica śmierci
- 27 III **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU**
- 30 III 1857 Urodziła się **GABRIELA ZAPOLSKA**, właśc. Maria Gabriela Korwin-Piotrowska, pseud. Józef Maskoff, Walery Tomicki (zm. 21 XII 1921), dramatopisarka, powieściopisarka, aktorka, założycielka teatru wędrownego, autorka utworów, demaskujących mieszczańską obłudę *Kaska Kariatyda*, *Żabusia*, *Moralność pani Dulskiej*.
165. rocznica urodzin
- 31 III 1732 Urodził się **JOSEPH HAYDN** (zm. 31 V 1809), austriacki kompozytor, najstarszy z tzw. klasyków wiedeńskich, twórca stylu klasycystycznego,

reformator cyklu sonatowego i formy sonatowej, kompozytor m.in. symfonii *Pożegnalna*, *Poranek*, oratoriów *Stworzenie świata*, *Pory roku*.

290. rocznica urodzin

KWIECIEŃ

- 1 IV 1902 Urodził się **JÓZEF MACKIEWICZ** (zm. 31 I 1985), pisarz i publicysta, twórca programowo antykomunistycznych powieści *Droga donikąd*, *Nie trzeba głośno mówić*, *Kontra*, polemicznych szkiców publicystycznych, reportaży, m.in. *Ponary-Baza* – wstrząsający opis ludobójstwa dokonanego przez Niemców na Żydach oraz raportu pt. *Zbrodnia katyńska w świetle dokumentów*.
120. rocznica urodzin
- 2 IV **ŚWIATOWY DZIEŃ ŚWIADOMOŚCI AUTYZMU**
- 2 IV 1872 Zmarł **SAMUEL FINLEY BREESE MORSE** (ur. 27 IV 1791), amerykański wynalazca, konstruktor pierwszego elektromagnetycznego aparatu telegraficznego, następnie jego ulepszonej wersji (mors), twórca alfabetu telegraficznego (alfabet Morse'a), także jeden z pionierów fotografii w USA.
150. rocznica śmierci
- 2 IV 1932 Urodziła się **JOANNA CHMIELEWSKA**, właśc. Irena Barbara Kuhn (zm. 7 X 2013), pisarka, autorka powieści sensacyjnych, kryminalnych tłumaczonych na kilka języków, min. *Całe zdanie nieboszczyka*, *Wszystko czerwone*, komedii obyczajowych, a także książek dla dzieci i młodzieży.
90. rocznica urodzin
- 4 IV 1932 Urodził się **ANDRIEJ ARSIENJEWICZ TARKOWSKI** (zm. 29 XII 1986), rosyjski reżyser filmowy i teatralny, twórca dramatów psychologicznych i filozoficznych *Stalker*, *Ofiarowanie*, moralitetów *Solaris*, także reżyser teatralny, głównie sztuk W. Szekspira, *Hamlet*.
90. rocznica urodzin
- 7 IV **ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA**
- 9 IV 1757 Urodził się **WOJCIECH BOGUSŁAWSKI** (zm. 23 VII 1829), aktor, reżyser, dramaturg, pedagog, dyrektor teatru, założyciel pierwszej w Polsce szkoły dramatycznej, współtwórca polskiego teatru operowego, twórca pierwszej polskiej opery *Cud mniemany, czyli Krakowiaczy i Górale*.
265. rocznica urodzin
- 10 IV 1847 Urodził się **JOSEPH PULITZER** (zm. 29 X 1911), amerykański dziennikarz, pochodzenia węgierskiego, wydawca dziennika „The World”, inicjator i fundator nagrody za osiągnięcia w dziennikarstwie i publicystyce (od 1917 r. przyznawanej corocznie).
175. rocznica urodzin
- 11 IV 1987 Zmarł **ERSKINE CALDWELL** (ur. 17 XII 1903), amerykański pisarz, publicysta, dziennikarz, autor powieści *Droga tytoniowa*, *Poletko Pana Boga*,

nowel *Chłopiec z Georgii*, ukazujących upośledzone cywilizacyjnie środowiska Południa USA, także autor publicystyki społecznej i reportażowej.

35. rocznica śmierci

12 IV 1852 Urodził się **LEON WYCZÓŁKOWSKI** (zm. 27 XII 1936), malarz i grafik nurtu realistycznego, jeden z najwybitniejszych polskich artystów przeł. XIX i XX w., profesor ASP w Krakowie i Warszawie, współzałożyciel Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka”, twórca pejzaży, scen rodzajowych *Ujrzałem raz...*, tek litograficznych *Tatry*, *Stara Warszawa*.

170. rocznica urodzin

12 IV 1972 Zmarł **C. W. CERAM**, właśc. Kurt Wilhelm Marek (ur. 20 I 1915), niemiecki pisarz i dziennikarz, na emigracji w USA, autor tłumaczonej na wiele języków książki *Bogowie, groby i uczeni*, popularyzującej historię odkryć archeologicznych.

50. rocznica śmierci

13 IV **ŚWIATOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR KATYNIA**

14 IV **ŚWIĘTO CHRZTU POLSKI**

14 IV 1917 Zmarł **LUDWIK ZAMENHOF** właśc. Eliezer Lewi Samenhof (ur. 15 XII 1859), lekarz, poliglota, twórca międzynarodowego języka esperanto, autor prac na temat problematyki języka sztucznego oraz podręcznika ze słownikiem esperanto *Język międzynarodowy*.

105. rocznica śmierci

15 IV 1452 Urodził się **LEONARDO DA VINCI** (zm. 2 V 1519), włoski malarz, rzeźbiarz, architekt i urbanista, teoretyk sztuki i uczony, wszechstronny i genialny artysta renesansu włoskiego, twórca arcydzieł malarskich *Dama z gronostajem*, *Ostatnia Wieczerza*, *Mona Lisa*, także autor projektów licznych wynalazków, m.in. śmigłowca, spadochronu, łodzi podwodnej.

570. rocznica urodzin

15 IV 1942 Zmarł **ROBERT MUSIL** (ur. 6 XI 1880), austriacki prozaik, eseista, dramaturg, na emigracji w Szwajcarii, odnowiciel formy powieściowej *Człowiek bez właściwości*, *Niepokoje wychowanka Törlessa*, autor nowel, sztuk teatralnych, esejów *Człowiek matematyczny*.

80. rocznica śmierci

16 IV 1927 Urodził się **BENEDYKT XVI** (łac. Benedictus PP. XVI), właśc. Joseph Aloisius Ratzinger, niemiecki duchowny rzymskokatolicki, 265. papież, dobrowolnie zrzekł się swojego urzędu w 2013 r., pierwszy od XV wieku emerytowany papież, autor encyklik *Deus caritas est*, *Spe salvi*, *Caritas in veritate*.

95. rocznica urodzin

16 IV 1972 Zmarł **YASUNARI KAWABATA** (ur. 11 VI 1899), japoński pisarz, członek japońskiej Akademii Sztuki, autor powieści wyrażających tęsknotę

za tradycyjnymi formami życia japońskiego, m.in. *Kraina śniegu*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1968 r.

50. rocznica śmierci

18 IV **MIĘDZYNAROWY DZIEŃ OCHRONY ZABYTEKÓW**

19 IV 1882 Zmarł **CHARLES ROBERT DARWIN** (ur. 12 II 1809), przyrodnik angielski, twórca teorii ewolucji biologicznej, zwanej darwinizmem, autor obszernych dzieł, m.in. *O powstawaniu gatunków drogą doboru naturalnego*, *O pochodzeniu człowieka i o doborze płciowym*.

140. rocznica śmierci

19 IV 1832 Urodził się **JOSÉ ECHEGARAY Y EIZAGUIRRE** (zm. 14 IX 1916), hiszpański dramatopisarz i polityk, z wykształcenia matematyk, autor komedii i dramatów o problematyce religijnej i moralnej, m.in. *O locurao santidad*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1904 r.

190. rocznica urodzin

22 IV **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZIEMI**

23 IV 1902 Urodził się **HALLDÓR KILJAN LAXNESS**, właśc. H.K. Gudjónsson (zm. 8 II 1998), islandzki pisarz, autor powieści z życia ludu islandzkiego *Salka Valka*, *Światłość świata*, trylogii historycznej *Dzwon Islandii*, dramatów, poezji, esejów, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1955 r.

120. rocznica urodzin

23 IV **ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH**

23 IV 997 Zginął śmiercią męczeńską **św. WOJCIECH-ADALBERT** (ur. ok. 959), święty Kościoła katolickiego, biskup Pragi, benedyktyn, asceta, Misjonarz Słowian, patron Węgier i Czech, uznany za patrona jednoczącej się Europy.

1025. rocznica śmierci

27 IV 1792 **Konfederacja targowicka**, spisek obalający reformy Sejmu Czteroletniego i Konstytucji 3 Maja i podporządkowujący Rzeczypospolitą carycy Katarzynie II podpisany przez magnatów kresowych, Szczęsnego Potockiego, Seweryna Rzewuskiego i Franciszka Branickiego.

230. rocznica

28 IV 1992 Zmarł **FRANCIS BACON** (ur. 28 X 1909), angielski malarz, wybitny przedstawiciel nurtu ekspresyjno-romantycznego, twórca kompozycji figuralnych, często z drastycznie zdeformowanymi postaciami *Krzycząca piastunka*, *Studium portretu Innocentego X wg D. Velázquez*.

30. rocznica śmierci

29 IV **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TAŃCA**

MAJ

- 1 V **MIĘDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY**
- 2 V **DZIEŃ FLAGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ**
- 3 V 1952 Rozpoczęcie działalności Polskiej Sekcji **Radia Wolna Europa** w Monachium, istniejącej do 30 VI 1994 roku.
70. rocznica
- 3 V **ŚWIATOWY DZIEŃ WOLNOŚCI PRASY**
- 3 V 1791 **ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA**
- 4 V 1772 Urodził się **FRIEDRICH ARNOLD BROCKHAUS** (zm. 20 VIII 1823), niemiecki wydawca i księgarz, inicjator i wydawca wielu encyklopedii, serii wydawniczych, m.in. „Biblioteka Pisarzy Polskich”.
250. rocznica urodzin
- 5 V 2012 Zmarł **TADEUSZ ULEWICZ** (ur. 4 VIII 1917), historyk literatury, profesor literatury staropolskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, badacz literatury i kultury staropolskiej z okresu średniowiecza i renesansu, znawca twórczości Jana Kochanowskiego, autor wielu rozpraw naukowych.
10. rocznica śmierci
105. rocznica urodzin
- 6 V 1862 Zmarł **HENRY DAVID THOREAU** (ur. 12 VII 1817), amerykański filozof moralista i pisarz, jeden z głównych przedstawicieli transcendentalizmu, wielki miłośnik i obserwator przyrody, prekursor ekologii, autor esejów, m.in. *Życie bez zasad*.
160. rocznica śmierci
205. rocznica urodzin
- 7 V 1967 Zmarła **MARIA GRZEGORZEWSKA** (ur. 18 IV 1888), naukowiec, twórczyni pedagogiki specjalnej w Polsce, tyflopedagog, tyflopsycholog, działaczka społeczna, założycielka Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, obecnie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, najstarszej uczelni pedagogicznej w Polsce.
100. rocznica utworzenia Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
55. rocznica śmierci
- 7 V 1867 Urodził się **WŁADYSŁAW STANISŁAW REYMONT**, właśc. S. W. Rejment (zm. 5 XII 1925), pisarz, jeden z czołowych przedstawicieli nurtu realistycznego w prozie okresu Młodej Polski, autor powieści, m.in. *Komediantka*, *Ziemia obiecana*, epickiego obrazu zbiorowości wiejskiej *Chłopi*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1924 r.
155. rocznica urodzin

- 8 V **DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSTWA**
- 9 V **ŚWIĘTO UNII EUROPEJSKIEJ**
- 12 lub 13 V Zmarła **WANDA RUTKIEWICZ** (ur. 2 II 1943), himalaistka, alpinistka, 1992
wspinała się m.in. w Alpach, górach Norwegii, Hindukuszu, Pamirze, Himalajach, Karakorum, jako pierwsza z alpinistów polskich i trzecia kobieta na świecie (pierwsza Europejka) weszła na Mount Everest oraz jako pierwsza kobieta zdobyła szczyt K2, zaginęła pod wierzchołkiem Kanczendzongi.
30. rocznica śmierci
- 14 V 1912 Zmarł **JOHAN AUGUST STRINDBERG** (ur. 22 I 1849), szwedzki powieściopisarz i dramaturg, przedstawiciel naturalizmu, prekursor ekspresjonizmu, twórca nowoczesnego dramatu, m.in. *Panna Julia*, *Ojciec*, autor powieści *Czerwony pokój*, *Historie małżeńskie*.
110. rocznica śmierci
- 15 V **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZIN**
- 16 V 1902 Urodził się **JAN KIEPURA** (zm. 15 VIII 1966), śpiewak (tenor), występujący w teatrach operowych w Wiedniu, Berlinie, mediolańskiej La Scali, nowojorskiej Metropolitan Opera (Cavaradossi w *Tosce*, Don José w *Carmen* G. Bizeta), także odtwórca wielu ról w operetkach i w filmach muzycznych, m.in. *Kocham wszystkie kobiety*, z przebojem *Brunetki, blondynki*.
120. rocznica urodzin
- 16 V 1942 Zmarł **BRONISŁAW MALINOWSKI** (ur. 7 IV 1884), antropolog społeczny, teoretyk kultury, religioznawca i socjolog, profesor uniwersytetów w Anglii i USA, badacz Nowej Gwinei i Wysp Triobrandy, autor prac *Argonauci zachodniego Pacyfiku*, *Życie seksualne dzikich w północno-zachodniej Melanezji*.
80. rocznica śmierci
- 16 V 1982 Zmarł **JERZY KRZYSZTOŃ** (ur. 23 III 1931), prozaik, dramaturg, reportażysta, tłumacz, autor powieści osnutych na wątkach autobiograficznych, o losach Polaków podczas II wojny światowej *Wielbłąd na stepie*, *Krzyż Południa*, autor studium psychologicznego *Oblęd*.
40. rocznica śmierci
- 17 V **ŚWIATOWY DZIEŃ TELEKOMUNIKACJI I SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO**
- 18 V 1872 Urodził się hr. **BERTRAND ARTHUR WILLIAM RUSSELL** (zm. 2 II 1970), angielski logik i matematyk, filozof i myśliciel społeczny, eseista, jeden z twórców współczesnej logiki matematycznej, współautor dzieła *Principia Mathematica*, laureat w 1950 r. Nagrody Nobla z dziedziny literatury.
150. rocznica urodzin
- 18 V **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZEÓW**

- 19 V 1912 Zmarł **BOLESŁAW PRUS**, właśc. Aleksander Głowacki (ur. 20 VIII 1847), pisarz i publicysta, współtwórca polskiego realizmu, autor pierwszej polskiej powieści naturalistycznej *Lalka*, autor powieści społeczno-obyczajowej *Emancypantki*, historyczno-politycznej *Faraon*, także autor humoresek, noweli *Antek*.
110. rocznica śmierci
175. rocznica urodzin
- 20 V 1932 Urodził się **ANDRZEJ DRAWICZ** (zm. 15 V 1997), historyk literatury polskiej i rosyjskiej, tłumacz, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, autor monografii: K.I. Gałczyńskiego i M. Bułhakowa, esejów o pisarzach rosyjskich, kulturze i polityce *Zaproszenie do podróży, Spór o Rosję...* .
90. rocznica urodzin
25. rocznica śmierci
- 20 V 1882 Urodziła się **SIGRID UNDSSET** (zm. 10 VI 1949), norweska pisarka, autorka powieści głównie o tematyce kobiecej, m.in. historycznej trylogii *Krystyna, córka Lawransa* i współczesnej powieści psychologiczno-obyczajowej *Krzak gorejący*, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1928 r.
140. rocznica urodzin
- 21 V **ŚWIATOWY DZIEŃ RÓŻNORODNOŚCI KULTUROWEJ**
- 23 V 1842 Urodziła się **MARIA KONOPNICKA**, pseud. Jan Sawa (zm. 8 X 1910), jedna z najwybitniejszych pisarek w historii literatury polskiej, poetka i nowelistka okresu realizmu, publicystka, tłumaczka, działaczka na rzecz praw kobiet, autorka realistycznych nowel i obrazków *Mendel Gdański*, poematu z dziejów polskiej emigracji *Pan Balcer w Brazylii*, wierszy patriotycznych *Rota*.
180. rocznica urodzin
- 23 V 1947 Urodził się **JERZY BRALCZYK**, językoznawca, profesor nauk humanistycznych, specjalista w zakresie języka mediów, reklamy i polityki, prowadzi działalność popularyzatorską w sferze poprawności języka, autor publikacji, m.in. *Przestrogi i porady językowe dla dziennikarzy, Mówi się. Porady językowe profesora Bralczyka, 500 zdań polskich*.
75. rocznica urodzin
- 25 V 1872 Zmarł **JERZY HENRYK LUBOMIRSKI**, książę (ur. 28 V 1817), polityk galicyjski, poseł do galicyjskiego Sejmu Krajowego i austriackiej Rady Państwa i Izby Panów, słowianofil, mecenas kultury, kurator literatury Ossolineum we Lwowie, członek Akademii Umiejętności w Krakowie.
150. rocznica śmierci
205. rocznica urodzin
- 26 V **DZIEŃ MATKI**
- 26 V 1822 Urodził się **EDMOND DE GONCOURT** (zm. 16 VII 1896), francuski pisarz, teoretyk literatury i sztuki, autor powieści, współzałożyciel z bratem Jules'em

akademii literackiej nazwanej ich imieniem (corocznie przyznaje się nagrodę literacką im. Braci Goncourtów).

200. rocznica urodzin

28 V 1912 Urodził się **PATRICK WHITE** (zm. 30 IX 1990), australijski poeta, prozaik i dramatopisarz, autor m.in. powieści psychologicznych i moralistycznych *Wóz ognisty*, *Węzeł*, *Oko cyklonu*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1973 r.

110. rocznica urodzin

29 V **DZIEŃ ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU**

31 V **ŚWIATOWY DZIEŃ ROZWOJU KULTURALNEGO**

31 V 1957 Zmarł **LEOPOLD STAFF** (ur. 14 XI 1878), poeta, dramatopisarz, tłumacz, eseista, jeden z najwybitniejszych twórców literatury XX wieku, przedstawiciel współczesnego klasycyzmu, zaliczany do czołowych poetów młodopolskich, autor tomu *Sny o potędze* oraz zbiorów wierszy, m.in. *Uśmiechy godzin*, *Martwa pogoda*.

65. rocznica śmierci

CZERWIEC

1 VI **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA**

2 VI 1857 Urodził się **KARL ADOLPH GJELLERUP** (zm. 11 X 1919), duński dramaturg i powieściopisarz, naturalista i dekadent, twórca powieści psychologicznych *Młyn na Wzgórzu*, *Minna*, *Pielgrzym Kamanita*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1917 r.

165. rocznica urodzin

3 VI 1902 Zmarł **ADOLF DYGASIŃSKI** (ur. 7 III 1839), powieściopisarz, publicysta, pedagog, przedstawiciel naturalizmu, mistrz w odtwarzaniu świata zwierzęcego *As*, *Zajac*, autor powieści obyczajowych *Beldonek*, także autor traktatu poetycko-naturalistycznego *Gody życia*.

120. rocznica śmierci

4 VI 1872 Zmarł **STANISŁAW MONIUSZKO** (ur. 5 V 1819), kompozytor, dyrygent, twórca polskiej opery narodowej, autor pieśni do tekstów poetów romantycznych, twórca dzieł o narodowym charakterze, z elementami folkloru polskiego, m.in. *Straszny dwór*, *Halka*, *Hrabina*.

150. rocznica śmierci

5 VI **ŚWIATOWY DZIEŃ ŚRODOWISKA**

8 VI 1927 Urodził się **WIKTOR WOROSZYLSKI** (zm. 13 IX 1996), poeta, prozaik, tłumacz, publicysta, działacz społeczny, autor poezji *Niezgoda na ukłon*, *Dziennik internowania*, twórca opowiadań *Okrutna gwiazda*, *Dziennik węgierski*.

95. rocznica urodzin

- 12 VI 1882 Urodził się **LUDWIK BERNACKI** (zm. 19 IX 1939), historyk literatury i teatru, bibliograf, dyrektor Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, autor dzieła *Teatr, dramat i muzyka za Stanisława Augusta*, wydawca edycji średniowiecznych zabytków literackich.
140. rocznica urodzin
- 12 VI 1997 Zmarł **BULAT SZALWOWICZ OKUDŻAWA** (ur. 9 V 1924), rosyjski poeta, prozaik, bard, kompozytor ballad, pieśni lirycznych i satyrycznych, autor ponad 800 wierszy, z których wiele powstawało razem z muzyką m.in. *Modlitwa*.
25. rocznica śmierci
- 14 VI 1947 **Otwarcie Muzeum** Męczeństwa Narodu Polskiego na terenie hitlerowskiego obozu zagłady **Oświęcim-Brzezinka** (obecnie Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau).
75. rocznica
- 17 VI 1882 Urodził się **IGOR STRAWIŃSKI** (zm. 6 IV 1971), rosyjski kompozytor, pianista i dyrygent, uczeń kompozytora M. Rimskiego-Korsakowa, twórca baletu *Święto wiosny*, *Pietruszka*.
140. rocznica urodzin
- 18 VI 1812 Urodził się **IWAN ALEKSANDROWICZ GONCZAROW** (zm. 27 IX 1891), rosyjski pisarz, krytyk literacki, autor realistycznych powieści o ziemiaństwie rosyjskim, m.in. *Obłomow*, także autor szkiców podróżniczych *Fregata Pallada*.
210. rocznica urodzin
- 20 VI **ŚWIATOWY DZIEŃ UCHODŹCY**
- 22 VI 1792 Ustanowienie przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, po bitwie pod Zieleńcami, **Orderu VIRTUTI MILITARI**, najwyższego polskiego odznaczenia za wybitne czyny wojenne.
230. rocznica
- 23 VI 1912 Urodził się **ALAN MATHISON TURING** (zm. 7 VI 1954), brytyjski matematyk, członek Towarzystwa Królewskiego w Londynie, zajmował się głównie logiką matematyczną i matematyką obliczeniową, twórca maszyny Turinga, konstruktor maszyn deszyfrujących.
110. rocznica urodzin
- 24 VI 1542 Urodził się **św. JAN OD KRZYŻA**, Juan de la Cruz, właśc. Juan de Yepes y Álvarez (zm. 14 XII 1591), święty Kościoła katolickiego, hiszpański mistyk, teolog i poeta, klasyk literatury hiszpańskiej, Doktor Kościoła, reformator zakonu karmelitów, autor dzieł *Droga na górę Karmel*, *Noc ciemna*, *Pieśń duchowa*.
480. rocznica urodzin

- 25 VI 1852 Urodził się **ANTONIO GAUDI** (zm. 10VI 1926), hiszpański architekt, jeden z najwybitniejszych artystów secesji, słynący z wyjątkowych projektów architektonicznych, tworzący głównie w Barcelonie, m.in. bazylika *Sagrada Família*, *Casa Milá*, *Casa Vicenz*.
170. rocznica urodzin
- 26 VI **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z NARKOMANIĄ**
- 26 VI 1892 Urodziła się **PEARL BUCK**, (zm. 6 III 1973), amerykańska pisarka, autorka powieści o tematyce chińskiej *Ziemia błogosławiona*, *Synowie*, *Ludzie w rozterce* i o tematyce amerykańskiej *Nieugięte serce*, także autorka zbeletryzowanych biografii rodzinnych, laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1938 r.
130. rocznica urodzin
- 28 VI 1712 Urodził się **JEAN-JACQUES ROUSSEAU** (zm. 2 VII 1778), francuski pisarz, filozof, teoretyk wychowania, wybitny przedstawiciel oświecenia, współpracownik *Wielkiej encyklopedii francuskiej*, autor epistolarnej powieści *Nowa Heloiza*, traktatu politycznego *Umowa społeczna*, także autor zaliczanych do arcydzieł literatury światowej autobiograficznych *Wyznań*.
310. rocznica urodzin
- 28 VI 1867 Urodził się **LUIGI PIRANDELLO** (zm. 10 XII 1936), włoski pisarz, autor dramatów *Tak jest, jak się państwu zdaje*, *Sześć postaci scenicznych w poszukiwaniu autora*, mistrz w ukazywaniu ludzkiej osobowości, także autor nowel, powieści *Cień Macieja Pascala*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1934 r.
155. rocznica urodzin
- 30 VI 1922 Urodził się **MIRON BIAŁOSZEWSKI** (zm. 17 VI 1983), poeta, twórca teatralny, przedstawiciel poezji lingwistycznej, autor tomów wierszy *Obroty rzeczy*, *Rachunek zachciankowy*, prozy *Pamiętnik z powstania warszawskiego*, współtwórca amatorskiego eksperymentalnego Teatru Osobnego.
100. rocznica urodzin

LIPIEC

1 VII ŚWIATOWY DZIEŃ ARCHITEKTURY

- 2 VII 1877 Urodził się **HERMANN HESSE**, pseud. Emil Sinclair (zm. 9 VIII 1962), niemiecki pisarz, autor powieści autobiograficznych, o problematyce psychologicznej i filozoficznej *Wilk stepowy*, *Narcyz i Złotousty*, utopijnej *Gry szklanych paciorków*, także autor poezji, esejów, nowel, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1946 r.
145. rocznica urodzin
60. rocznica śmierci
- 2 VII 1977 Zmarł **VLADIMIR NABOKOV**, właśc. Władimir Władimirowicz Nabokow (ur. 23 IV 1899), pisarz rosyjsko-amerykański, był też uznanym

lepidopterologiem; autor powieści, opowiadań, prac literaturoznawczych, szeroką sławę przyniosła mu powieść *Lolita*.

45. rocznica śmierci

4 VII 1892 Urodził się **JULIAN KRZYŻANOWSKI** (zm. 19 V 1976), historyk literatury polskiej, profesor uniwersytetu w Rydze i Uniwersytetu Warszawskiego, badacz dziejów literatury polskiej i kultury ludowej, m.in. *Paralele. Studia porównawcze z pogranicza literatury i folkloru*, *Mądrej głowie dość dwie słowie*, także autor monografii, zbiorów studiów, prac syntetycznych *Dzieje literatury polskiej*.

130. rocznica urodzin

6 VII 1962 Zmarł **WILLIAM CUTHBERT FAULKNER** (ur. 25 IX 1897), amerykański pisarz, autor powieści *Światłość w sierpniu*, *Absalomie, Absalomie...* i nowel, m.in. *Skok śmierci*, związanych tematycznie z dziejami amerykańskiego Południa, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1949 r.

60. rocznica śmierci

125. rocznica urodzin

6 VII 1922 Zmarła bł. **MARIA TERESA LEDÓCHOWSKA** (ur. 29 IV 1863), błogosławiona Kościoła katolickiego, misjonarka, siostra bł. Urszuli Zofii, założycielka Zgromadzenia Sióstr Misjonarek św. Piotra Klawera (klawerianki) do pracy misyjnej w Afryce, nazywana Matką Afryki.

100. rocznica śmierci

11 VII **ŚWIATOWY DZIEŃ LUDNOŚCI**

12 VII **DZIEŃ WALKI I MĘCZEŃSTWA WSI POLSKIEJ**

12 VII 1892 Urodził się **BRUNO SCHULZ** (zm. 19 XI 1942), prozaik, grafik, rysownik i krytyk literacki pochodzenia żydowskiego, autor m.in. cyklów opowiadań *Sklepy cynamonowe*, *Sanatorium Pod Klepsydrą*, będących groteskowo-fantastyczną autobiografią, także twórca litografii, rysunków, zamordowany w getcie w Drohobyczu.

130. rocznica urodzin

80. rocznica śmierci

14 VII 1862 Urodził się **GUSTAV KLIMT** (zm. 6 II 1918), austriacki malarz i grafik, symbolista, czołowy przedstawiciel Wiedeńskiej Secesji, portrecista kobiet, twórca obrazów łączących naturalistycznie przedstawione postaci z charakterystyczną mozaiką dekoracyjnych ornamentów *Pocałunek*, *Judyta z głową Holofernesa*.

160. rocznica urodzin

16 VII 1872 Urodził się **ROALD AMUNDSEN** (zm. po 19 VI 1928), norweski badacz polarny, pierwszy zdobywca Przejęcia Północno-Zachodniego, pierwszy zdobywca bieguna południowego, zaginął, lecąc samolotem na pomoc wyprawie U. Nobilego.

150. rocznica urodzin

- 18 VII 1482 Zmarł **św. SZYMON z LIPNICY** (ur. ok. 1435-1440), święty Kościoła katolickiego, prezbiter, kapłan z zakonu oo. Bernardynów, absolwent Akademii Krakowskiej, kaznodzieja akademicki, duszpasterz, oddany posłudze chorym i ubogim.
540. rocznica śmierci
- 18 VII 1817 Zmarła **JANE AUSTEN** (ur. 16 XII 1775), angielska pisarka, autorka powieści m.in. *Duma i uprzedzenie*, *Emma*, *Rozważna i romantyczna* opisujących życie angielskiej klasy wyższej z początku XIX wieku.
205. rocznica śmierci
- 19 VII 1977 Urodził się **ks. JAN ADAM KACZKOWSKI** (zm. 28 marca 2016) duchowny rzymskokatolicki, doktor nauk teologicznych, bioetyk, organizator i dyrektor Puckiego Hospicjum pw. św. Ojca Pio, na podstawie rozmów z nim powstały książki, m.in. *Szału nie ma, jest rak*, *Życie na pełnej petardzie*.
45. rocznica urodzin
- 21 VII 2012 Zmarł **ANDRZEJ ŁAPICKI** (ur. 11 XI 1924), aktor teatralny i filmowy, reżyser teatralny, profesor i rektor Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie, związany z teatrami warszawskimi: Współczesnym, Dramatycznym i Narodowym, dyrektor artystyczny Teatru Polskiego w Warszawie, kreator niezapomnianych ról aktorskich.
10. rocznica śmierci
- 22 VII 1822 Urodził się **GREGOR JOHANN MENDEL** (zm. 6 I 1884), czeski przyrodnik, zakonnik, twórca teoretycznych podstaw współczesnej genetyki, autor publikacji *Badania nad mieszańcami roślin ...*
200. rocznica urodzin
- 22 VII 1942 **Początek hitlerowskiej akcji zagłady ludności żydowskiej w getcie warszawskim** tzw. Aktion Reinhardt, wywiezienie pierwszego transportu Żydów do Treblinki i innych obozów zagłady.
80. rocznica
- 24 VII 1292 Zmarła **św. KINGA KUNEGUNDA** (ur. 1234), święta Kościoła katolickiego, królowna węgierska, księżna krakowsko-sandomierska, żona Bolesława Wstydliwego, zakonnica-franciszka, fundatorka klasztoru Sióstr Klarysek w Starym Sączu, nazywana matką ubogich i wszystkich strapionych.
730. rocznica śmierci
- 24 VII 1802 Urodził się **ALEXANDRE DUMAS**, właśc. Dumas Davy de la Pailleterie (zm. 5 XII 1870), francuski pisarz i dramaturg, autor powieści przygodowych i historycznych m.in. *Hrabia Monte Christo* i *Trzej muszkietierowie*.
220. rocznica urodzin
- 27 VII 1597 Zmarł **JAKUB WUJEK**, Vangrowecz, Vangrovicius, Wągrovitius, Wuykus (ur. 1541), pisarz religijny, jezuita, twórca przekładu *Biblii*, napisanego renesansową polszczyzną, uznanego za klasyczny i używanego do XX w., rektor licznych kolegiów jezuickich w Rzeczypospolitej i Siedmiogrodzie.
425. rocznica śmierci

- 28 VII 1812 Urodził się **JÓZEF IGNACY KRASZEWSKI**, pseud. B. Bolesławita (zm. 19 III 1887), pisarz, historyk, działacz polityczny, publicysta, autor ogromnego dorobku, ponad 200 powieści, głównie społeczno-obyczajowych, ludowych *Ulana*, oraz historycznych *Stara baśń*, *Saskie ostatki*, *Hrabina Cosel*.
210. rocznica urodzin
135. rocznica śmierci
- 29 VII 1942 Zmarł **WOJCIECH KOSSAK** (ur. 31 XII 1856), ojciec Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, Magdaleny Samozwaniec, malarz, profesor Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie, twórca scen historycznych i batalistycznych *Olszynka Grochowska*, *Śmierć Sowińskiego*, współtwórca *Panoramy Raclawickiej*.
80. rocznica śmierci
- 29 VII 1967 Zmarł **ALEKSANDER WAT**, właśc. Aleksander Chwat (ur. 1 V 1900), poeta i prozaik, współtwórca polskiego futuryzmu, autor groteskowych opowiadań *Bezrobotny Lucyfer*, liryki osobistej i refleksyjno-filozoficznej *Ciemne światło*, „pamiętnika mówionego” *Mój wiek*.
55. rocznica śmierci
- 30 VII 1797 Urodziła się **MARY WOLLSTONECRAFT SHELLEY** (zm. 1 II 1851), angielska poetka i pisarka okresu romantyzmu, autorka powieści gotyckich oraz prekursorka powieści science fiction *Frankenstein*.
225. rocznica urodzin
- 31 VII 1802 Urodził się **IGNACY DOMEYKO**, Domejko (zm. 23 I 1889), geolog, mineralog i inżynier górnictwa, badacz Ameryki Południowej, zasłużony dla rozwoju gospodarczego i kulturalnego Chile, filomata, przyjaciel Adama Mickiewicza, pierwowzór *Żegoty* z III części *Dziadów*.
220. rocznica urodzin

SIERPIEŃ

- 1 VIII **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI POWSTANIA WARSZAWSKIEGO**
- 1 VIII 1962 Zmarł **LEON KRUCZKOWSKI** (ur. 28 VI 1900), pisarz, związany z komunistyczną lewicą, prezes ZLP, autor powieści *Kordian i cham*, dramatów *Niemcy*, *Pierwszy dzień wolności*, *Śmierć gubernatora*, utworów o problematyce ideowo-moralnej i społeczno-politycznej.
60. rocznica śmierci
- 6 (?) VIII 1942 Zmarł **JANUSZ KORCZAK**, właśc. Henryk Goldszmit (ur. 22 VI 1878 lub 1879), pisarz i publicysta, pedagog, lekarz, kierownik żydowskiego Domu Sierot w Warszawie i współzałożyciel sierocińca dla dzieci polskich *Nasz Dom*, obrońca praw dziecka, autor prac pedagogicznych *Prawo dziecka do szacunku*, zginął wraz z wychowankami w obozie zagłady w Treblince.
80. rocznica śmierci

- 8 VIII 1747 **Otwarcie dla publiczności Biblioteki Braci Załuskich w Warszawie, pierwszej biblioteki publicznej w Polsce.**
275. rocznica
- 8 VIII 1847 Zmarł **SAMUEL BOGUMIŁ LINDE** (ur. 11 IV 1771), językoznawca, wybitny leksykograf, pedagog, autor 6-tomowego *Słownika języka polskiego*, wzoru naukowego słownika jednego języka, będącego wybitnym osiągnięciem nauki polskiej okresu oświecenia.
175. rocznica śmierci
- 9 VIII 1942 Zmarła **EDYTA STEIN**, znana jako s. Teresa Benedykta od Krzyża (ur. 12 X 1891), święta Kościoła katolickiego, Żydówka z pochodzenia, filozof, karmelitanka bosa, zginęła w obozie zagłady w Auschwitz.
80. rocznica śmierci
- 9 VIII 2012 Zmarł **JAN SAWKA** (ur. 10 XII 1946), malarz, rysownik, grafik, architekt, twórca plakatów i grafiki ilustracyjnej, w latach 80. twórca przestrzennych obiektów, zw. Banners (Sztandary), odnoszących się do współczesnych problemów społecznych i politycznych.
10. rocznica śmierci
- 11 VIII 1892 Urodził się **WŁADYSŁAW ANDERS** (zm. 12 V 1970), generał, polityk, generał broni Wojska Polskiego, Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej, po wojnie naczelnny wódz i generalny inspektor Sił Zbrojnych na uchodźstwie, autor dzieła *Bez ostatniego rozdziału*, odznaczony Orderem Orła Białego.
130. rocznica urodzin
- 12 VIII 1702 Urodził się **JÓZEF ANDRZEJ ZAŁUSKI** (zm. 9 I 1774), biskup kijowski, mecenas nauk, pisarz, bibliograf, brat Andrzeja Stanisława, z którym założył pierwszą bibliotekę publiczną w Warszawie - Bibliotekę Załuskich, autor prac historycznych, literackich, bibliograficznych i encyklopedycznych.
320. rocznica urodzin
- 14 VIII 1867 Urodził się **JOHN GALSWORTHY** (zm. 31 I 1933), angielski pisarz, autor cyklu trzech trylogii powieściowych *Saga rodu Forsyte'ów*, *Nowoczesna komedia*, *Koniec rozdziału*, tworzących epicki obraz życia mieszczaństwa i arystokracji angielskiej, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1932 r.
155. rocznica urodzin
- 15 VIII **DZIEŃ WOJSKA POLSKIEGO**
- 15 VIII 2012 Zmarł **HARRY HARRISON** (ur. 12 III 1925), amerykański pisarz science fiction, autor serii powieściowych *Planeta śmierci*, *Stalowy szczur*, *Młot i Krzyż*, zbiorów opowiadań *Wojna z robotami*.
10. rocznica śmierci
- 18 VIII 1937 Urodził się **EDWARD STACHURA** (zm. 24 VII 1979), pisarz, poeta, pieśniarz i wędrowiec, twórca liryki, poematów, utworów z pogranicza prozy

poetyckiej, refleksyjnej i narracyjnej, m.in. *Siekierzada, Cała jaskrawość, Piosenki, Jeden dzień, Fabula rasa.*

85. rocznica urodzin

18 VIII 1882 Urodził się **STANISŁAW STROŃSKI** (zm. 20 X 1955), polityk, filolog, profesor UJ i KUL, publicysta i polityk związany z ruchem narodowym, po 1945 r. na emigracji w Wielkiej Brytanii, autor sformułowania *Cud na Wiśle*, prezes Związku Pisarzy na Obczyźnie.

140. rocznica urodzin

19 VIII 1662 Zmarł **BLAISE PASCAL** (ur. 19 VI 1623), francuski matematyk, fizyk, pisarz i filozof, jeden z najwybitniejszych myślicieli europejskich, badacz zjawisk dotyczących ciśnienia atmosferycznego i hydrostatyki (prawo Pascala), autor dzieł *Myśli, Prowincjałki.*

360. rocznica śmierci

22 VIII 1862 Urodził się **CLAUDE ACHILLE DEBUSSY** (zm. 25 III 1918), kompozytor francuski, impresjonista, nowator w zakresie kształtowania materiału dźwiękowego, twórca utworów orkiestrowych *Popołudnie fauna, Morze*, oper *Peleas i Melizanda*, utworów fortepianowych *Światło księżycy z Suite bergamasque.*

160. rocznica urodzin

25 VIII 2012 Zmarł **NEIL ARMSTRONG** (ur. 5 VIII 1930), amerykański astronauta, dowódca misji Apollo 11, pierwszy człowiek na Księżycu 21 lipca 1969 roku.

10. rocznica śmierci

28 VIII **ŚWIĘTO POLSKIEGO LOTNICTWA**

29 VIII 1862 Urodził się **MAURICE MAETERLINCK** (zm. 5 V 1949), belgijski pisarz, tworzący w języku francuskim, czołowy przedstawiciel symbolizmu, autor sztuk, m.in. *Ślepcy, Peleas i Melisanda*, także autor popularnych szkiców poetycko-filozoficznych, m.in. *Życie pszczół, Życie termitów*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1911 r.

160. rocznica urodzin

30 VIII 1902 Urodził się **JÓZEF FRANCISZEK EMANUEL BOCHEŃSKI**, imię zakonne Innocenty Maria (zm. 8 II 1995), logik, sowietolog, krytyk marksizmu, historyk logiki i filozof, dominikanin, rektor Uniwersytetu we Fryburgu, współpracował ze Szkołą Lwowsko-Warszawską, autor wielu publikacji, m.in. *Współczesne metody myślenia, Logika.*

120. rocznica urodzin

31 VIII 1867 Zmarł **CHARLES PIERRE BAUDELAIRE** (ur. 9 IV 1821), francuski poeta, prekursor symbolizmu i dekadentyzmu, zaliczany do grona tzw. "poetów przeklętych", autor poezji epatującej erotyką i brzydotą *Kwiaty zła*, poematów prozą *Paryski spleen*, esejów o sztuce.

155. rocznica śmierci

31 VIII **DZIEŃ SOLIDARNOŚCI I WOLNOŚCI**

WRZESIEŃ

- 5 IX 1997 Zmarła **bl. MATKA TERESA z Kalkuty**, właśc. Agnesë Gonxha Bojaxhia, imię zakonne Matka Teresa od Dzieciątka Jezus (ur. 27 VIII 1910), błogosławiona Kościoła katolickiego, misjonarka posługująca najuboższym, założycielka Kongregacji Misjonarek Miłosierdzia Bożego w Kalkucie, laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w 1979 r.
25. rocznica śmierci
- 5 IX 1817 Urodził się hr. **ALEKSIEJ KONSTANTINOWICZ TOLSTOJ** (zm. 10 X 1875), rosyjski pisarz, wybitny kontynuator tradycji romantycznej w literaturze rosyjskiej, autor wierszy, ballad, powieści historycznej *Księżę Srebrny*, dramatów historycznych *Śmierć Iwana Groźnego*, *Car Fiodor Joannowicz*, *Car Borys Fiodorowicz Godunow*.
205. rocznica urodzin
- 8 IX **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PIŚMIENICTWA**
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z ANALFABETYZMEM
- 10 IX 2012 Zmarł **MIECZYŚLAW POREŃBSKI** (ur. 31 III 1921), krytyk, teoretyk i historyk sztuki, współpracownik podziemnego teatru Tadeusza Kantora, wykładowca w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, profesor na UJ, znawca sztuki XIX i XX wieku, autor publikacji *Sztuka naszego czasu*, *Dziejów sztuki w zarysie*.
10. rocznica śmierci
- 10 IX 1957 Urodził się **PAWEŁ HUELLE**, pisarz, prozaik, poeta, scenarzysta i dramaturg, jego twórczość osadzona jest w kręgu tematyki rodzinnego Gdańska, autor powieści *Weiser Dawidek*, opowiadań, m.in. *Opowiadania na czas przeprowadzki*, *Pierwsza miłość i inne opowiadania*, utworów dramatycznych *Kto mówi o czekaniu?*
65. rocznica urodzin
- 11 IX 1932 Urodził się **JERZY AFANASJEW** (zm. 26 IX 1991), pisarz, satyryk, współzałożyciel teatru studenckiego Bim-Bom w Gdańsku, autor groteskowych sztuk scenicznych z elementami fantastyki, baśniowości, także autor wierszy, satyr *Poczta Afanasjewa*, wspomnień.
90. rocznica urodzin
- 13 IX 1592 Zmarł **MICHEL EYQUEM DE MONTAIGNE** (ur. 28 II 1533), francuski pisarz i filozof; humanista renesansowy, autor zbioru rozważań *Próby*, którymi wywarł znaczny wpływ na kulturę intelektualną Europy, francuski tytuł *Essais* stał się nazwą gatunku (esej).
430. rocznica śmierci
- 14 IX 1947 Urodził się **bl. JERZY POPIELUSZKO** (zm. 19 X 1984), błogosławiony Kościoła katolickiego, ksiądz, kapelan warszawskich środowisk pracowniczych NSZZ „Solidarność” i opozycji politycznej, zamordowany przez SB, jego grób

przy kościele Św. Stanisława Kostki w Warszawie stał się miejscem kultu, pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego.

75. rocznica urodzin

16 IX **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY WARSTWY OZONOWEJ**

21 IX **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU**

21 IX 1947 Urodził się **STEPHEN KING** pisarz amerykański, autor powieści łączących elementy tradycyjnej powieści gotyckiej, psychologicznej, thrillera, powieści detektywistycznej i fantastycznonaukowej, m.in. *Carrie, Miasteczko Salem, Lśnienie, To, Zielona Miła, Dallas '63, Pan Mercedes*, większość powieści i opowiadań Kinga zostało zekranizowanych, m.in. *Skazani na Shawshank, Mroczna Wieża, Mgła*.

75. rocznica urodzin

27 IX 1612 Zmarł **ks. PIOTR SKARGA**, właśc. P. Powęski (ur. II 1536), pisarz, jezuita, kaznodzieja nadworny Zygmunta III Wazy, czołowy przedstawiciel kontrreformacji w Polsce, pierwszy rektor Uniwersytetu Wileńskiego, znakomity orator, autor traktatu politycznego *Kazania sejmowe*, także poczytnych *Żywotów świętych*.

410. rocznica śmierci

27 IX 1917 Zmarł **EDGAR DEGAS**, właśc. Edgar-Hilaire-Germain De Gas (ur. 19 VII 1834), francuski malarz, grafik i rzeźbiarz, przedstawiciel impresjonizmu, twórca scen z życia miejskiego, teatralnych, baletowych *Różowe tancerki, Primaballerina, Lekcja tańca*.

110. rocznica śmierci

28 IX 1987 Zmarł **ROMAN BRANDSTAETTER** (ur. 3 I 1906), pisarz, związany z ruchem katolickim, autor dramatów historycznych i współczesnych o problematyce moralnej, liryki religijnej, prozy, m.in. *Jezus z Nazarethu*, także autor przekładów poezji biblijnej i *Nowego Testamentu*.

35. rocznica śmierci

29 IX 1902 Zmarł **ÉMILE ZOLA** (ur. 2 IV 1840), francuski pisarz, główny przedstawiciel i teoretyk naturalizmu, autor powieści naturalistycznych *Nana, Germinal*, także autor nowel i utworów dramatycznych oraz licznych artykułów krytycznoliterackich.

120. rocznica śmierci

29 IX 1547 Urodził się **MIGUEL DE CERVANTES SAAVEDRA** (zm. 22 IV 1616), hiszpański pisarz, twórca nowożytnej powieści europejskiej, autor *Don Kichota* zaliczanego do arcydzieł literatury światowej, będącego krytyczną charakterystyką społeczeństwa hiszpańskiego przełomu XVI i XVII w.

475. rocznica urodzin

PAŹDZIERNIK

1 X MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB STARSZYCH

3 X 1882 Urodził się **KAROL SZYMANOWSKI** (zm. 29 III 1937), kompozytor, pianista, pedagog muzyczny i publicysta, twórca sonat, symfonii i koncertów, baletów z elementami polskiego folkloru podhalańskiego i kurpiowskiego *Harnasie*, utworów religijnych *Stabat Mater*, oper *Król Roger*.
140. rocznica urodzin
85. rocznica śmierci

5 X ŚWIATOWY DZIEŃ NAUCZYCIELA

9 X 1892 Urodził się **IVO ANDRIĆ** (zm. 13 III 1975), bośniacki pisarz, autor opowiadań, m.in. *Wakacje na południu* i powieści społeczno-obyczajowych *Most na Drinie*, *Konsulowie ich cesarskich mości*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1961 r.
130. rocznica urodzin

9 X 1967 Zmarł **ANDRÉ MAUROIS**, właśc. Émile Herzog (ur. 26 VII 1885), francuski pisarz, członek Akademii Francuskiej, autor powieści psychologiczno-obyczajowych, m.in. *Klimaty*, biografii V. Hugo, H. de Balzaca, popularyzatorskich prac historycznych, esejów, pamiętników.
55. rocznica śmierci

9 X ŚWIATOWY DZIEŃ POCZTY

11 X 1967 Zmarła **HALINA POŚWIATOWSKA** (ur. 9 V 1935), poetka, autorka liryki miłosnej i refleksyjnej, naznaczonej piętnem śmiertelnej choroby autorki, m.in. *Hymnu bałwochwalczego*, *Ody do rąk*, autobiografii *Opowieść dla przyjaciela*.
55. rocznica śmierci

14 X DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ

15 X 1817 Zmarł **TADEUSZ KOŚCIUSZKO** (ur. 4 II 1746), generał polski i amerykański, fortyfikator, uczestnik wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych, Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej w czasie insurekcji kościuszkowskiej w 1794 roku, odznaczony Orderem Orła Białego.
205. rocznica śmierci

16 X 1927 Urodził się **GÜNTER GRASS** (zm. 13 IV 2015), niemiecki pisarz; urodzony w Gdańsku, w rodzinie o korzeniach kaszubskich, autor groteskowo-naturalistycznych powieści *Blaszany bębenek*, autor nowel, publicystyki politycznej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1999 r.
95. rocznica urodzin

16 X ŚWIATOWY DZIEŃ ŻYWNOSCI

19 X NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI DUCHOWNYCH NIEZŁOMNYCH

- 20 X 1972 Zmarła **MAGDALENA SAMOZWANIEC**, z Kossaków (ur. 26 VII 1894), siostra Jerzego Kossaka i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, pisarka satyrycznych powieści, m.in. *Na ustach grzechu* – parodii *Trędowatej* H. Mniszkówny, autorka humoresek i felietonów, opowieści autobiograficznych *Maria i Magdalena*, *Zalotnica niebieska*.
50. rocznica śmierci
- 20 X 2012 Zmarł **PRZEMYSŁAW GINTROWSKI** (ur. 21 XII 1951), inżynier, nauczyciel, kompozytor i muzyk, pieśniarz, legendarny bard "Solidarności", współtwórca z Jackiem Kaczmarskim i Zbigniewem Łapińskimi programu poetyckiego *Mury*, z tytułową piosenką *Mury*, która stała się nieformalnym hymnem „Solidarności” i symbolem walki z reżimem.
10. rocznica śmierci
- 23 X **ŚWIATOWY DZIEŃ INFORMACJI**
- 23 X 1872 Zmarł **THÉOPHILE GAUTIER** (ur. 30 VIII 1811), francuski poeta, dramaturg, krytyk literacki, teatralny i krytyk sztuki, przedstawiciel romantyzmu, zwolennik teorii „sztuka dla sztuki”, autor poezji, powieści, m.in. *Avatar*, *Panna de Maupin*.
150. rocznica śmierci
- 23 X 1817 Urodził się **PIERRE ATHANASE LAROUSSE** (zm. 3 I 1875), francuski wydawca, gramatyk, leksykograf, założyciel wydawnictwa Librairie Larousse w Paryżu, wydawca opracowanych przez siebie nowatorskich podręczników do nauki języków, m.in. *Grand dictionnaire universel du XIX siècle*.
205. rocznica urodzin
- 23 X 1927 Urodził się **LESZEK KOŁAKOWSKI** (zm. 17 VII 2009), polski filozof zajmujący się głównie historią filozofii, historią idei oraz filozofią religii, eseista, publicysta i prozaik, autor publikacji *Główne nurty marksizmu*. *Powstanie, rozwój, rozkład*, *Rozmowy z diabłem*, *Obecność mitu*, *Moje słuszne poglądy na wszystko*, *Mini wykłady o maxi sprawach*.
95. rocznica urodzin
- 24 X **DZIEŃ NARODÓW ZJEDNOCZONYCH**
- 27 X **ŚWIATOWY DZIEŃ DZIEDZICTWA AUDIOWIZUALNEGO**
- 27 X 1932 Urodziła się **SYLVIA PLATH** (zm. 11 II 1963), amerykańska poetka, pisarka i eseistka, zaliczana do grona tzw. poetów wyklętych, jej poezja należy do nurtu poezji konfesyjnej, autorka autobiograficznej powieści *Szklany kloz*.
90. rocznica urodzin
- 28 X 1467 Urodził się **ERAZM z ROTTERDAMU**, właśc. Gerhard Gerhards (zm. 12 VI 1536), holenderski filolog, filozof, pisarz i teolog, czołowy humanista odrodzenia, zwolennik reform obyczajów i religii, wywarł ogromny wpływ na umysłowość swej epoki, autor traktatu *Pochwała głupoty*.
555. rocznica urodzin

LISTOPAD

- 1 XI 1932 Zmarł **TADEUSZ MAKOWSKI** (ur. 29 I 1882), malarz, rysownik, jeden z najwybitniejszych malarzy polskich. XX w., tworzący we Francji, autor charakterystycznych obrazów o tematyce dziecięcej *Teatr dziecięcy*, łączących cechy symbolizmu, kubizmu i sztuki ludowej *Szewc — Le Sabotier*.
90. rocznica śmierci
140. rocznica urodzin
- 1 XI 1907 Zmarł **ALFRED HENRY MARIE JARRY** (ur. 8 IX 1873), francuski dramaturg, powieściopisarz i poeta, związany się z paryską cyganerią, zyskał rozgłos sztuką *Ubu Król czyli Polacy*, prekursorską dla surrealizmu oraz teatru absurdu.
115. rocznica śmierci
- 4 XI 1847 Zmarł **FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY** (ur. 3 II 1809), wnuk Moseesa Mendelssohna, niemiecki kompozytor, przedstawiciel romantyzmu, twórca miniatury fortepianowej *Pieśni bez słów*, autor symfonii *Włoska, Szkocka*, uwertur koncertowych, znany zwłaszcza z muzyki do *Snu nocy letniej* W. Szekspira z popularnym *Marszem weselnym*.
175. rocznica śmierci
- 4 XI 1992 Zmarł **KAZIMIERZ SMOGORZEWSKI** (ur. 24 II 1896), dziennikarz, publicysta, korespondent prasy polskiej w Paryżu, przebywający na emigracji, redaktor dwutygodnika „Free Europe”, współpracownik i redaktor *Encyclopaedii Britannica*.
30. rocznica śmierci
- 6 XI 1972 Zmarł **WALERY GOETEL** (ur. 14 IV 1889), brat Ferdynanda, geolog, podróżnik, profesor AGH w Krakowie, członek PAN, badacz budowy geologicznej Tatr, współtwórca parków narodowych: Tatrzańskiego, Pienińskiego, Babogórskiego, jeden z prekursorów sozologii.
50. rocznica śmierci
- 7 XI 1867 Urodziła się **MARIA SKŁODOWSKA-CURIE** (zm. 4 VII 1934), chemik, fizyk, prekursorka nowej dziedziny chemii - radiochemii, twórczyni teorii promieniotwórczości, odkrywczyni nowych pierwiastków: radu i polonu, jedyna w historii dwukrotna laureatka Nagrody Nobla: z fizyki w 1903 r. i z chemii w 1911 r.
155. rocznica urodzin
- 9 XI 2012 Zmarł **JERZY STARNAWSKI** (ur. 27 II 1922), historyk literatury, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, członek Polskiej Akademii Umiejętności, autor publikacji naukowych, m.in. *Średniowiecze, Odrodzenie: czasy, ludzie, książki*.
10. rocznica śmierci
100. rocznica urodzin
- 10 XI **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY**

- 11 XI **NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI**
- 11 XI 1922 Urodził się **KURT VONNEGUT** (zm. 11 IV 2007), amerykański pisarz i publicysta, tworzący literaturę postmodernistyczną i science fiction, autor powieści *Kocia kołyska*, *Śniadanie mistrzów*, *Rzeźnia numer pięć*, łączącej w sobie opis autentycznych wydarzeń z czasów II wojny światowej z elementami absurdu, satyry i science fiction.
100. rocznica urodzin
15. rocznica śmierci
- 12 XI 1922 Urodził się **TADEUSZ BOROWSKI** (zm. 3 VII 1951), pisarz, więzień Auschwitz i Dachau, autor poezji przenikniętej katastrofizmem, m.in. obszernego zbioru *Poezje*, poematu katastroficznego *Gdziekolwiek ziemia...*, także znanych opowiadań *Pożegnanie z Marią*, *Kamienny świat*.
100. rocznica urodzin
- 14 XI 1907 Urodził się **WŁADYSŁAW KOPALIŃSKI**, właśc. Jan Stefczyk (zm. 5 X 2007), wydawca, felietonista, leksykograf, prezes i redaktor naczelny „Czytelnika”, autor słowników, m.in. *Słownika wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych*, *Słownika symboli*.
115. rocznica urodzin
15. rocznica śmierci
- 14 XI **ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH NA CUKRZYCĘ**
- 15 XI 1862 Urodził się **GERHART HAUPTMANN** (zm. 6 VI 1946), niemiecki pisarz, czołowy przedstawiciel naturalizmu, wybitny dramaturg europejski XIX/XX w., autor historycznych dramatów społecznych *Tkacze*, powieści, nowel, wspomnień *Księga namiętności*, laureat Nagrody Nobla w 1912 r.
160. rocznica urodzin
- 15 XI 1907 Zmarł św. **JÓZEF KALINOWSKI**, imię zakonne Rafał (ur. 1 IX 1835), święty Kościoła katolickiego, ksiądz, kanonizowany w 1991 r., uczestnik powstania styczniowego, zesłany na Syberię, po powrocie wstąpił do zakonu karmelitów bosych i przyczynił się do jego odnowy i rozwoju na ziemiach polskich.
115. rocznica śmierci
- 16 XI **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TOLERANCJI**
- 16 XI 1922 Urodził się **JOSÉ SARAMAGO** (zm. 18 VI 2010), portugalski pisarz, autor powieści i dramatów o tematyce historycznej i religijnej *Baltazar i Blimunda*, *Miasto ślepców*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1998 r.
100. rocznica urodzin
- 17 XI **ŚWIATOWY DZIEŃ FILOZOFII**
- 18 XI 1922 Zmarł **MARCEL PROUST** (ur. 10 VII 1871), francuski powieściopisarz, autor dzieł naznaczonych piętnem choroby (astmy), która przyczyniła się do jego przedwczesnej śmierci, m.in. cyklu powieściowego *W poszukiwaniu*

straconego czasu, uznanego za jedno z największych osiągnięć powieściowych XX w.

100. rocznica śmierci

21 XI **ŚWIATOWY DZIEŃ TELEWIZJI**

23 XI 1927 Zmarł **STANISŁAW PRZYBYSZEWSKI** (ur. 7 V 1868), pisarz, twórca manifestu Młodej Polski *Confiteor*, jeden z pierwszych ekspresjonistów w literaturze europejskiej, redaktor krakowskiego „Życia”, autor powieści *Dzieci szatana*, dramatów *Śnieg*.

95. rocznica śmierci

24 XI **ŚWIATOWY DZIEŃ TAŃCA**

24 XI 1632 Urodził się **BARUCH SPINOZA**, Benedictus Despinoza, Benedictus d’Espinoza (zm. 21 II 1677), filozof holenderski, pochodzący z rodziny Żydów portugalskich, zajmował się metafizyką, etyką i filozofią polityki przedstawiciel racjonalizmu, autor dzieła *Etyka*.

390. rocznica urodzin

345. rocznica śmierci

25 XI 1562 Urodził się **LOPE FÉLIX de VEGA CARPIO** (zm. 27 VIII 1635), hiszpański pisarz, twórca teatru narodowego, autor ok. 1800 dramatów, opartych na historii, legendach ludowych, obyczajowych, religijnych, m.in. *Owce źródło*, *Pies ogrodnika*, *Dziewczyna z dzbanem*.

460. rocznica urodzin

26 XI 1912 Urodził się **EUGÈNE IONESCO** (zm. 28 III 1994), francuski pisarz, pochodzenia rumuńskiego, jeden z twórców teatru absurdu, autor groteskowych sztuk z licznymi akcentami satyry społecznej i politycznej, m.in. *Łysa śpiewaczka*, *Lekcja*, *Krzesła*, *Nosorożec*.

110. rocznica urodzin

28 XI **DZIEŃ BEZ ZAKUPÓW**

28 XI 1922 Pierwsze posiedzenie **Senatu II Rzeczypospolitej Polskiej** w okresie dwudziestolecia międzywojennego.

100. rocznica

28 XI 1907 Zmarł **STANISŁAW WYSPIAŃSKI** (ur. 15 I 1869), malarz, dramatopisarz, poeta, inscenizator, reformator teatru, twórca dramatu romantycznego *Warszawianka*, *Klątwa*, *Wyzwolenie*, a zwłaszcza *Wesela*, uznawanego do dziś za największy dramat polski XX w.

115. rocznica śmierci

GRUDZIEŃ

1 XII **ŚWIATOWY DZIEŃ AIDS**

- 2 XII 1872 Zmarł **WINCENTY POL**, pseud. Janusz i in. (ur. 20 IV 1807), poeta, geograf, etnograf, badacz Karpat, uczestnik powstania listopadowego, autor, m.in. *Rzutu oka na północne stoki Karpat pod względem przyrodzenia*, zbioru wierszy *Pieśni Janusza*.
150. rocznica śmierci
215. rocznica urodzin
- 3 XII 1857 Urodził się **JOSEPH CONRAD**, właśc. Józef Teodor Konrad Korzeniowski (zm. 3 VIII 1924), pisarz i publicysta angielski pochodzenia polskiego, autor powieści i opowiadań psychologiczno-moralnych, opartych głównie na osobistych doświadczeniach z lat spędzonych na morzu, m.in. *Lord Jim*, *Jądro ciemności*, *Smuga cienia*.
165. rocznica urodzin
- 3 XII **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI**
- 4 XII 1907 Urodził się **KSAWERY PRUSZYŃSKI**, (zm. 13 VI 1950), pisarz i publicysta, żołnierz w czasie II wojny światowej, dyplomata, autor reportaży *Podróż po Polsce*, *W czerwonej Hiszpanii*, powieści *Droga wiodła przez Narvik*, opowiadań *Trzyńście opowieści*.
115. rocznica urodzin
- 5 XII 1867 Urodził się **JÓZEF KLEMENS PIŁSUDSKI**, pseud. Ziuk, Wiktor, Mieczysław (zm. 12 V 1935), polityk, mąż stanu, Marszałek Polski, Naczelnik Państwa w 1919 r., inicjator zbrojnego zamachu stanu – przewrotu majowego, zwolennik silnego i sprawnego państwa oraz modyfikacji ustroju parlamentarnego (sanacja).
155. rocznica urodzin
- 5 XII **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLONTARIUSZA**
- 8 XII 1832 Urodził się **BJØRNSTJERNE MARTINIUS BJØRNSON** (zm. 26 IV 1910), norweski pisarz, uznany za jednego z czterech najwybitniejszych pisarzy norweskich, współtwórca norweskiego teatru narodowego, autor opowiadań, m.in. *Dziewczę ze Słonecznego Wzgórza*, *Dziarski chłopak*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1903 r.
190. rocznica urodzin
- 9 XII 1937 Zmarł **ANDRZEJ STRUG**, właśc. Tadeusz Gałęcki (ur. 28 XI 1871), pisarz, autor nowel i powieści z życia rewolucjonistów polskich *Ludzie podziemi*, *Dzieje jednego pocisku*, także powieści o I wojnie światowej i początkach niepodległości *Pokolenie Marka Świdy*.
85. rocznica śmierci
- 10 XII **DZIEŃ PRAW CZŁOWIEKA**
- 11 XII 1722 Urodził się **MICHAŁ GRÖLL**, Grell, Groel (zm. 2 IX 1798), drukarz, księgarz, wydawca, właściciel księgarni m.in. w Dreźnie i Warszawie, działacz na rzecz upowszechnienia polskich autorów na rynkach zagranicznych, wydawca czasopisma „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”.

300. rocznica urodzin

12 XII 1812 Zmarł **STANISŁAW TREMBECKI** (ur. 8 V 1739(?)), poeta okresu oświecenia, szambelan króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, współtwórca klasycyzmu stanisławowskiego, autor bajek, wierszy libertyńskich, poematów opisowych *Powązki*, *Sofiówka*.

210. rocznica śmierci

13 XII **DZIEŃ KSIĘGARZA**

13 XII 1797 Urodził się **HEINRICH HEINE**, właśc. Harry Chaim Heine, od 1825 Johann H. Heine, (zm. 17 II 1856), niemiecki poeta, przedstawiciel romantyzmu, autor zbiorów liryki *Księga pieśni*, impresyjnej prozy, satyr *Niemcy. Baśń zimowa*, sympatyk polskich ruchów wyzwoleniczych.

225. rocznica urodzin

16 XII 1922 Zmarł **GABRIEL NARUTOWICZ** (ur. 29 III 1865), pierwszy prezydent RP, profesor politechniki w Zurychu, budowniczy elektrowni wodnych w zachodniej Europie, minister spraw zagranicznych, wybrany na prezydenta 9 XII 1922 roku przez Zgromadzenie Narodowe, zastrzelony w Warszawie kilka dni po zaprzysiężeniu, przez polskiego nacjonalistę.

100. rocznica śmierci

100. rocznica wyboru na prezydenta

20 XII 1892 Urodził się **JAN STANISŁAW BYSTRON** (zm. 18 XI 1964), etnolog i socjolog, profesor uniwersytecki, członek PAN; autor prac z zakresu historii kultury polskiej, obyczajów i zwyczajów, kultury ludowej, socjologii wychowania, literatury, m. in. autor *Dziejów obyczajów w dawnej Polsce*.

130. rocznica urodzin

21 XII 1917 Urodził się **HEINRICH BÖLL** (zm. 16 VII 1985), niemiecki pisarz, przewodniczący międzynarodowego Pen Clubu, związany z Grupą 47, autor powieści i nowel poruszających problem destrukcyjnego wpływu wojny na społeczeństwo niemieckie *Zwierzenia kłowna*, *Gdzie byłeś Adamie?*, *Bilard o wpół do dziesiątej*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1972 r.

105. rocznica urodzin

23 XII 1987 Zmarł **SEWERYN POLLAK** (ur. 10 I 1907), poeta, krytyk literatury, tłumacz, autor zbiorów wierszy głównie o charakterze refleksyjnym *Przenikanie*, autor szkiców literackich *Wyprawy za trzy morza*, także przekładów i antologii poezji rosyjskiej.

35. rocznica śmierci

115. rocznica urodzin

25 XII 1642 Urodził się **ISAAC NEWTON**, Sir (ur. 4 I 1643 [25 XII 1642 według kalendarza juliańskiego], zm. 31 III 1727 [20 III]), angielski fizyk, matematyk i astronom, jeden z najwybitniejszych uczonych wszech czasów, profesor uniwersytetu w Cambridge, twórca 3 zasad dynamiki oraz prawa powszechnego ciążenia.

380. rocznica urodzin

295. rocznica śmierci

28 XII 1622 Zmarł św. **FRANCISZEK SALEZY**, François de Sales, święty Kościoła katolickiego, (ur. 21 VIII 1567), francuski biskup i pisarz, misjonarz i duszpasterz, kanonizowany w 1665 r., współzałożyciel zakonu wizytek, autor dzieła ascetycznego *Filotea albo droga do życia pobożnego*.

400. rocznica śmierci

455. rocznica urodzin

29 XII 2012 Zmarł biskup **IGNACY TOKARCZUK** (ur. 1 II 1918), duchowny rzymskokatolicki, doktor filozofii, biskup diecezjalny przemyski, arcybiskup metropolita, arcybiskup senior archidiecezji przemyskiej, Kawaler Orderu Orła Białego.

10. rocznica śmierci

31 XII 2012 Zmarł **WIESŁAW LANG** (ur. 18 VI 1928), prawnik, profesor nauk prawnych, specjalista w zakresie filozofii i teorii prawa, profesor i prodziekan Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, autor publikacji naukowych m.in. *Teoria państwa i prawa*.

10. rocznica śmierci

II. ROCZNICE I WYDARZENIA REGIONALNE

- 1562 Urodził się **MIKOŁAJ SPYTEK LIGĘZA** z Bobrku herbu Półkozic (zm. 1637), pochowany w krypcie kościoła oo. Bernardynów w Rzeszowie, kasztelan sandomierski, polityk, filantrop, właściciel ziem rzeszowskich, dbający o rozwój handlu, rzemiosła, budowniczy mostów, zamku rzeszowskiego Ligęzów, obrońca miasta w czasie najazdów tatarskich, fundator ratusza, kościoła i klasztoru Bernardynów, założyciel i fundator wielu instytucji charytatywnych, przytułków dla ubogich, szpitali m.in. w Świlczy, Bieczu, Głogowie, Sędziszowie, Malawie, Przybyszówce, Staromieściu, Zabierzowie.
460. rocznica urodzin
385. rocznica śmierci
- 1902 Urodził się w Osobnicy k. Jasła **WOJCIECH BREOWICZ** (zm. 1966), poeta ludowy, pisarz, publicysta, żołnierz Sił Zbrojnych gen. Sikorskiego w Anglii, Sekretarz Związku Ochotników Ameryki Płd. w czasie II wojny światowej, autor wierszy i prozy, pełnych haseł i apeli wzywających chłopów do walki z sanacją i faszyzacją, walki o nowe oblicze wsi polskiej, po wojnie działacz społeczny wśród Polonii w Brazylii i Kanadzie.
120. rocznica urodzin
- 1912 Urodził się **o. ODORYK ALEKSANDER BIEŃ** (zm. 1 VI 1991 w Przemyślu), jeden z pięciu franciszkanów z Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych, którzy po aneksji wschodnich ziem polskich przez Rosję sowiecką we wrześniu 1939 r. pozostali na swoich placówkach i zostali skazani na wieloletnie wyroki w obozach pracy, w więzieniach i łagrach, w czasie II wojny światowej pracował na terenie Wołynia w parafii Boremel, cudem uniknął śmierci z rąk band UPA, która wydała na niego wyrok, duszpasterz w katedrze w Kamieńcu Podolskim, w 1945 r. aresztowany przez władze radzieckie, skazany na 8 lat łagrów w Kazachstanie za tzw. "działalność antyradziecką", za którą komuniści uznali pracę kapłańską, po zwolnieniu z łagrów misjonarz w Kazachstanie.
110. rocznica urodzin
- 1642 Urodził się **O. KRYSZTYN SZYKOWSKI** (zm. 1705), zakonnik, gwardian zakonu w Przemyślu w 1672 oraz 1678 r., przyjął święcenia kapłańskie w Przemyślu, pod jego dowództwem mieszkańcy Przemyśla odnieśli zwycięstwo w bitwie pod Komarnicami 9 października 1672, bitwa była jedną z kluczowych walk z Tatarami podczas ich najazdów na Przemyśl i okoliczne wsie.
380. rocznica urodzin

STYCZEŃ

- 1 I 1917 Urodził się w Kamionce k. Ropczyc **WILHELM MACH** (zm. 2 VII 1965), prozaik, eseista, reportażysta, krytyk literacki, publicysta, uczeń profesora Kazimierza Wyki, redaktor miesięczników „Twórczość”, „Nowa Kultura”, współpracownik krajowych czasopism literackich, opiekun i doradca młodych adeptów prozy, jego imię otrzymała Szkoła Podstawowa w Kamionce, autor zbioru opowiadań *Doświadczenia i przypadki*, powieści *Rdza*, *Jaworowy dom*, *Agnieszka córka Kolumba*.
105. rocznica urodzin
- 17 I 1842 Urodził się w Korczynie k. Krosna **bl. JÓZEF SEBASTIAN PELCZAR** (zm. 28 III 1924 w Przemyślu), błogosławiony Kościoła katolickiego, kapłan, kaznodzieja, dziekan i rektor UJ, profesor seminarium przemyskiego, założyciel Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego oraz Towarzystwa Artystów św. Łukasza w Krakowie, biskup diecezji przemyskiej, działacz Towarzystwa Oświaty Ludowej, założyciel kilkuset czytelni i wypożyczalni książek, organizator duszpasterstwa i katechizacji w szkołach, inicjator prac dobroczynnych, zakładów dla ubogich, budowniczy kościołów, autor prac *Życie duchowe czyli doskonałość chrześcijańska*, *Pius IX i jego wiek*, *Masoneria*, beatyfikowany w 1994 r. w Rzeszowie przez papieża Jana Pawła II.
180. rocznica urodzin
- 14 I 1887 Urodził się w Jaśle **HUGO DYONIZY STEINHAUS** (zm. 25 II 1972), matematyk, profesor uniwersytetu we Lwowie i Wrocławiu, członek PAU i PAN, współtwórca lwowskiej szkoły matematycznej, autor prac dotyczących szeregów ortogonalnych, analizy funkcjonalnej, teorii prawdopodobieństwa, teorii gier, zastosowań matematyki, współzałożyciel i redaktor „*Studia Mathematica*”.
135. rocznica urodzin
- 24 I 1922 Urodził się w Krasnem k. Rzeszowa **WŁADYSŁAW SKUBISZ**, pseud. „Pingwin” (zm. 21 X 1944) zamordowany przez władze radzieckie za „działalność przeciwko Armii Czerwonej” w lasach pod Głogowem lub Sokołowem Młp., absolwent konspiracyjny Szkoły Podchorążych, żołnierz AK, dowódca plutonu dywersyjnego działającego na stacji kolejowej w Rzeszowie, odznaczony orderem *Virtuti Militari*, poświęcono mu tablicę pamiątkową w kościele św. Krzyża w Rzeszowie.
100. rocznica urodzin
- 29 I 1477 Zmarł **GRZEGORZ Z SANOKA**, Gregorius Sanocensis, Gregorius Sanoceus, Gregorius de Sanok (ur. ok. 1407 w okolicach Sanoka), filozof, humanista, poeta polsko-łaciński, duchowny rzymskokatolicki, profesor Akademii Krakowskiej, arcybiskup metropolita lwowski w latach 1451–1477, pierwszy przedstawiciel renesansowego humanizmu w Polsce, krytyk scholastyki, założyciel miasteczka Dunajów, które stało się ośrodkiem myśli humanistycznej.

545. rocznica śmierci
615. rocznica urodzin

LUTY

- 15 II 1862 Zmarła **MARIA POMEZAŃSKA** z Chłędowskich (ur. w 1806 w Wietrznie k. Krosna), publicystka, malarka, pamiętnikarka, autorka reportaży, opowiadań, gawęd o tematyce obyczajowej, badaczka kultury i historii regionu, organizatorka życia towarzyskiego w Dukli, właścicielka salonu literackiego we Lwowie, autorka opowiadań i artykułów prasowych, gawęd o tematyce obyczajowej *Czarne pierścienie*, *Uczynek*, także autorka powieści *Gertruda Komorowska*.
160. rocznica śmierci
- 16 II 1987 Zmarł we Wrocławiu **ROMULAD ADAM FASTNACHT** (ur. 27 VII 1913 w Sanoku), historyk, bibliotekarz, współtwórca Muzeum Ziemi Sanockiej i Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, długoletni kustosz Biblioteki Zakładu im. Ossolińskich we Wrocławiu, podczas II wojny światowej prowadził ożywioną działalność w ZWZ/AK, autor kilkudziesięciu prac naukowych o tematyce regionalnej, m.in. *Ludność miasta Leska w XV i XVI w.*, także wielu *Inwentarzy rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*.
35. rocznica śmierci
- 17 II 1967 Zmarł w Krakowie **JAN WIKTOR** (ur. 1 XI 1890 w Radomyślu nad Sanem), prozaik, publicysta, działacz ruchu ludowego, poseł do KRN, autor powieści społecznych i historycznych *Orka na utorze*, także autor opowiadań, piewca krajobrazu i historii oraz tradycji ziemi sądeckiej, m.in. *Pieniny i ziemia sądecka*.
55. rocznica śmierci
- 18 II 1942 Zmarła w Olchowej k. Zagórza **HELENA SCHRAMMÓWNA** (ur. 24 VII 1881), malarka, teoretyk sztuki, pracownica Oddziału Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie, badaczka sztuki ludowej, interesowała się tkactwem, przede wszystkim z regionu Wileńszczyzny, autorka prac z zakresu teorii i praktyki w dziedzinie instytucjonalnej opieki nad kulturą i sztuką ludową, m.in. *Uwagi o sztuce ludowej*, *Z zagadnień opieki nad sztuką ludową*, autorka scen rodzajowych, portretów, malarstwa religijnego, m.in. *Matka Boska Zielna*, *Matka Boska Gromniczna*, autorka *Drogi Krzyżowej* w kościele w Starachowicach, znana z cyklu ilustracji na szkle do *Pana Tadeusza* A. Mickiewicza.
80. rocznica śmierci
- 20 II 1982 Zmarł w Łąncucie **ROMAN TUREK** (ur. 7 II 1898 w Woli Dalszej k. Łąncuta), pisarz ludowy-samouk, z zawodu palacz i konserwator w Łąncuckiej Fabryce Likierów, żołnierz AK, laureat nagrody literackiej Juliana Przybosa, autor powieści *Moja mama, ja i reszta*, *Palacz z hrabiowskiej likiarni*, *Zamęt. Opowieść*, *Topiel. Opowieści*, *Wróc, ucałuj. Opowieści*.
40. rocznica śmierci

MARZEC

- 2 III 2012 Zmarła w Rzeszowie **STANISŁAWA KOPIEC** (ur. 27 III 1953 w Lubeni k. Rzeszowa), jedna z najbardziej utalentowanych i cenionych poetek Podkarpacia, absolwentka III Liceum Ogólnokształcącego w Rzeszowie, laureatka wielu ogólnopolskich i międzynarodowych nagród literackich, autorka tomików poetyckich *Niebieska wieś*, *Nie bój się różo*, *Ptasi mszał*.
10. rocznica śmierci
- 3 III 1897 Urodziła się we Lwowie **KAZIMIERA CHROBAK** (zm. 23 V 1971 w Bliznem k. Brzozowa), nauczycielka, działaczka Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Sanoku, uczestniczka ruchu oporu, więzień obozu koncentracyjnego w Ravensbrück, gdzie podjęła tajną działalność kulturalno-oświatową, uczyła polskie kobiety czytania i pisanania.
125. rocznica urodzin
- 8 III 1822 (lub 23 III) Urodził się w Zadzusznikach k. Tarnowa **IGNACY ŁUKASIEWICZ** (zm. 7 I 1882 w Chorkówce k. Krosna), aptekarz, wynalazca nafty, konstruktor lampy naftowej, twórca przemysłu naftowego w Polsce, założyciel w 1854 r. pierwszej w Polsce kopalni ropy naftowej w Bóbrce, także w Ulaszowicach k. Jasła założyciel pierwszej w Polsce destylarni ropy, pionier światowego przemysłu petrochemicznego, działacz społeczny, propagator zakładania sadów, budowy dróg i mostów, szkół, szpitali itd., finansując wiele inicjatyw z własnej kieszeni, walczył z biedą i alkoholizmem w regionie, założyciel kas zapomogowych i funduszy emerytalnych, całe życie związany z Podkarpaciem, uznawany za jednego z jego największych dobroczyńców.
200. rocznica urodzin
140. rocznica śmierci
- 13 III 1922 Urodził się w Rzeszowie **JÓZEF SZAJNA** (zm. 24 VI 2008 w Warszawie), scenograf, reżyser, malarz, członek PAU, wieloletni współpracownik teatrów krakowskich i warszawskiego Teatru Studio (także wieloletni dyrektor), autor inscenizacji wg własnych scenariuszy, z szeroko rozbudowaną, metaforyczną oprawą plastyczną, m.in. *Replika*, *Dante*, *Witkacy*, *Ślady*, *Déballage*, profesor ASP w Krakowie i Warszawie.
100. rocznica urodzin
- 16 III 1882 Urodził się w Dębowcu k. Jasła **STANISŁAW PAWŁOWSKI** (zginął rozstrzelany 6 I 1940 w Poznaniu), geograf, profesor i rektor Uniwersytetu Poznańskiego, założyciel Instytutu Geografii i Towarzystwa Geograficznego, wiceprezes Międzynarodowej Unii Geograficznej w Amsterdamie, autor prac z zakresu geografii fizycznej i gospodarczej, m.in. *Geografia Polski*, *O przyrodniczych podstawach geografii*, współredaktor „Czasopisma Geograficznego”, pomocy metodycznej dla nauczycieli, jego imię nosi Szkoła Podstawowa w Dębowcu.
140. rocznica urodzin

26 III 1922 Zmarł w Rzeszowie **STANISŁAW JABŁOŃSKI** (ur. 11 VIII 1851 w Hermanowej Dolnej), lekarz, wieloletni burmistrz Rzeszowa, Honorowy Obywatel Rzeszowa od 1899 r., praktykant w Klinice Chirurgicznej w Wiedniu, lekarz sądowy w Rzeszowie, radny a następnie burmistrz m. Rzeszowa, poseł na Sejm, inicjator i realizator wielu rozwojowych projektów, m.in.: elektryfikacji miasta, oświetlenia gazowego, budowy wodociągów, budowy szkół ludowych i średnich, przyłączenia do Rzeszowa Ruskiej Wsi i in. podmiejskich osiedli.

100. rocznica śmierci

27 III 1882 Urodził się w Rzeszowie **ZYGMUNT KISIELEWSKI** (zm. 25 IV 1942 w Warszawie), ojciec Stefana (Kisiela), pisarz, publicysta, działacz społeczny i polityczny, bojownik o niepodległość, żołnierz w Legionach Polskich, współredaktor „Robotnika”, autor prozy o tematyce społeczno-41 narodowej i wojennej, m.in. powieści wspomnieniowej *Poranek*, zbioru felietonów *Szydłem i kropidłem*, nowel *Krwawe drogi*, *Żołnierka*.

140. rocznica urodzin

80. rocznica śmierci

31 III 1892 Urodził się w Jaśle **STANISŁAW PROŃ** (zm. 30 I 1971 w Krakowie), farmaceuta, społecznik, założyciel Muzeum Aptekarskiego Ziemi Krakowskiej, przekształconego później w Muzeum Historii Farmacji, w czasie wojny brał udział w obronie Warszawy, założyciel Izby Aptekarskiej w Krakowie, autor dzieła *Musaeum Poloniae Pharmaceuticum* oraz prac specjalistycznych publikowanych na łamach czasopisma „Farmacja Polska”.

130. rocznica urodzin

KWIECIEŃ

19 IV 1902 Zmarł w Rzeszowie **LEON SCHOTT** (ur. 8 IV 1822 w Rzeszowie), burmistrz Rzeszowa, od 1895 r. Honorowy Obywatel Rzeszowa, właściciel sklepu galanteryjnego przy ul. Farnej (obecnie ul. T. Kościuszki), członek Zarządu a następnie Rady Miasta, dyrektor Towarzystwa Zaliczkowego i Kredytowego.

120. rocznica śmierci

30 IV 1772 Zmarła w Dukli **MARIA AMELIA MNISZCHOWA** z Brühlów (ur. 10 VII 1736 w Dreźnie), generałowa wielkopolska, córka ministra Henryka Brühla, arystokratka, poliglotka, uczestniczka życia politycznego kraju, przeciwniczka króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i „familii”, organizatorka życia kulturalnego i towarzyskiego na zamku w Dukli, inicjatorka przebudowy zamku, budowy teatru dworskiego, fundatorka wnętrza kościoła dukielskiego w stylu saskiego rokoko i kaplicy z pustelnią ku czci bł. Jana, pobożna opiekunka podwładnych.

250. rocznica śmierci

MAJ

- 4 V 1947 Zmarł w Krakowie **WOJCIECH ROGALA** (ur. 5 IV 1884 w Bratkowicach k. Rzeszowa), geolog, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie i AGH w Krakowie, badacz Podola i Roztocza oraz złóż naftowych i fauny w Karpatach.
75. rocznica śmierci
- 11 V 1847 Zmarła w Zarzeczcu **MAGDALENA MORSKA** z Dzieduszyckich (ur. 1 IV 1762), właścicielka Zarzeczcu, fundatorka pałacu, budynków gospodarczych w Zarzeczcu i Węgierce wzorowanych na budownictwie holenderskim, parku w stylu sentymentalno-romantycznym w Zarzeczcu, silnie zaangażowana w akcję filantropijną, po powstaniu listopadowym opiekunka emigrantów i uciekinierów z zaboru rosyjskiego, wspomożycielka biednych włościan i klasztorów SS. Miłosierdzia w Przeworsku, Moszczanach i Lwowie oraz Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.
175. rocznica śmierci
260. rocznica urodzin
- 15 V 1952 Zmarł w Warszawie **TADEUSZ BREYER** (ur. 15 X 1884 w Mielcu), rzeźbiarz, medalier, pedagog, członek krakowskiej grupy artystycznej Rytm, profesor ASP w Warszawie, laureat międzynarodowych konkursów, twórca pomników (gen. J. Sowińskiego w parku na Woli w Warszawie), autor projektu pomnika M. Kopernika dla Biblioteki Ambrożyńskiej w Mediolanie, twórca dzieł o tematyce religijnej, m.in. *Głowa Chrystusa*, *Męki szatana*, także autor portretów, medali, projektów monet.
70. rocznica śmierci
- 16 V 1657 Zmarł śmiercią męczeńską w Janowie Poleskim św. **ANDRZEJ BOBOLA** (ur. 30 XI 1591 w Strachocinie k. Sanoka), święty Kościoła katolickiego, jezuita, męczennik, kaznodzieja, misjonarz, absolwent i wykładowca Akademii Wileńskiej, duszpasterz na ziemiach wschodniej Rzeczypospolitej, kanonizowany w 1938 r. przez papieża Piusa XI, patron Metropolii Warszawskiej, zamordowany przez Kozaków.
365. rocznica śmierci

CZERWIEC

- 4 VI 1942 Zmarł w Warszawie **KAZIMIERZ KLING** (ur. 29 VIII 1885 w Przemyśle), współorganizator przemysłu chemicznego, twórca polskiej szkoły analityków i metodyków badań ropy naftowej i gazu ziemnego, profesor Akademii Rolniczej w Dublinach oraz Uniwersytetu Lwowskiego, redaktor naczelny pisma „Przemysł Chemiczny”, ceniony wynalazca, m.in. aparatów pomiarowych, piknometrów, densoskopów, inicjator badań nad syntezą sztucznego kauczuku i chlorowaniem metanu, założyciel Polskiego Towarzystwa Chemicznego, członek Lwowskiego

Towarzystwa Naukowego, dyrektor Chemicznego Instytutu Badawczego w Warszawie.

80. rocznica śmierci

13 VI 1872 Urodził się w Rudnikach k. Mościsk **JAN SZCZEPANIK** (zm. 18 VI 1926 w Tarnowie), wynalazca i konstruktor w dziedzinie barwnej fotografii i filmu, wynalazca urządzenia do mechanicznego tkania gobelinów, wynalazca telewizji (teletroskopu), wynalazca materiału kuloochronnego i samoczynnego regulatora ciągu kominowego, konstruktor wielkich sterowców, samolotów z ruchomymi skrzydłami, patron jednej z ulic w Krośnie.

150. rocznica urodzin

22 VI 1897 Urodził się w Jaśle **HENRYK DOBRZAŃSKI**, pseud. „Hubal” (zginął 30 IV 1940 w Anielinie k. Tomaszowa Mazowieckiego), reprezentant Polski w jeździectwie, olimpijczyk, oficer WP, uczestnik kampanii 1919 i 1920 r. jako dowódca plutonu a następnie szwadronu, dowódca szwadronu 20. Pułku Ułanów w Rzeszowie, po kampanii wrześniowej dowódca oddziału partyzanckiego na Kielecczyźnie (hubalczycy), nieznane jest miejsce jego pochówku.

125. rocznica urodzin

LIPIEC

3 VII 1992 Zmarł **EMIL GRANAT** (ur. 25 VI 1928 w Rzeszowie), poeta, członek Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy w Rzeszowie, debiutował w "Nowinach Rzeszowskich", drukował m.in. w „Widnokregu”, „Głosie Młodzieży Wiejskiej”, „Profilach”, „Wieściach”, „Życiu Przemyskim”, „Nowej Wsi”, od 1979 do 1982 roku członek Związku Literatów Polskich, a następnie Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, autor tomów poezji m.in. *Wracając Ziemią, Narracje, Portret przestrzenny, Sceny w antrakcie, Rozmowa z Matką, czyli poemat polski.*

30. rocznica śmierci

12 VII 1937 Urodził się w Nowej Wsi **JAN CEBULA** (zm. 7 XI 2019 w Kolbuszowej), muzyk - samouk, multiinstrumentalista, grał, m.in. na skrzypcach, trąbce, klawercie, saksofonie, laureat prestiżowej nagrody im. Oskara Kolberga "Za zasługi dla kultury ludowej", kierownik kapeli „Lasowiaczy” w kolbuszowskim domu kultury, założyciel rodzinnej kapeli „Lesiaczy”, występował także jako członek kapel i solista-instrumentalista na terenie Parku Etnograficznego Muzeum w Kolbuszowej.

85. rocznica urodzin

13 VII 1842 Urodził się w Pruchniku k. Jarosławia **BRONISŁAW MARKIEWICZ** (zm. 21 I 1912 w Miejscu Piastowym), ksiądz katolicki, działacz społeczny, pedagog, wychowawca młodzieży, założyciel zakładu wychowawczego dla ubogiej młodzieży w Miejscu Piastowym, filii zakładu w Pawlikowicach oraz Towarzystwa Powściągliwość i Praca zajmującego się wychowaniem sierot.

180. rocznica urodzin

110. rocznica śmierci

19 VII 1867 Urodził się w Rzeszowie **ROMAN HENRYK RENCKI** (rozstrzelany 4 VII 1941 przez hitlerowców we Lwowie), lekarz, specjalista hematolog, profesor uniwersytetów we Krakowie i Lwowie, filantrop i społecznik, założyciel szpitalnych oddziałów gruźliczych i sanatoriów przeciwgruźliczych, fundator budowy nowoczesnego domu zdrojowego i kościoła w uzdrowisku w Morszynie pod Lwowem, fundator stypendiów dla zdolnej młodzieży uczącej się i studiującej, zginął w głośnej egzekucji profesorów Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

155. rocznica urodzin

23 VII 1842 Urodził się w Przemyślu **HENRYK JORDAN** (zm. 18 V 1907 w Krakowie), lekarz ginekolog i położnik, działacz społeczny, pionier wychowania fizycznego w Polsce, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, w 1888 r. założył w Krakowie pierwszy w Polsce, jeden z pierwszych w Europie, publiczny ogród gier i zabaw ruchowych dla dzieci i młodzieży (ogród jordanowski), inicjator wprowadzenia do szkół obowiązkowych lekcji gimnastyki oraz lekarzy szkolnych.

180. rocznica urodzin

115. rocznica śmierci

26 VII 1972 Zmarł we Francji **FRANCISZEK PROCHASKA** (ur. 27 VI 1891), artysta malarz, grafik, dyplomata we Francji, ofiarodawca własnych prac oraz zgromadzonych kolekcji malarstwa, grafiki i rzeźby dla Muzeum Historycznego w Sanoku, zajmował się typografią, wydając książki we własnej drukarni.

50. rocznica śmierci

SIERPIEŃ

6 VIII 1947 Zmarła w Żarnowcu k. Jedlicza **WANDA SIEMASZKOWA** z Sierpińskich (ur. 30 XII 1867 w Lipowej k. Kobrynia), aktorka scen polskich, reżyser teatralny, pedagog, występowała w teatrach krakowskich, warszawskich i lwowskich, znana z ról w repertuarze romantycznym i modernistycznym (m.in. rola Judyty w *Księżu Marku* J. Słowackiego), w dramatach H. Ibsena, S. Wyspiańskiego (rola Panny Młodej w *Weselu*), dyrektor Teatru Popularnego im. W. Bogusławskiego w Poznaniu, dyrektor, kierownik artystyczny i literacki oraz aktorka Teatru Ziemi Rzeszowskiej, później Teatru im. Wandy Siemaszkowej.

75. rocznica śmierci

155. rocznica urodzin

11 VIII 1987 Zmarł **STANISŁAW MARCZAK-OBORSKI** (ur. 26 XII 1921 w Dzikowie k. Tarnobrzega), poeta, teatrolog, tłumacz, autor studiów i monografii o teatrze, m.in. *Teatr czasów wojny*.

35. rocznica śmierci

11 VIII 1957 Zmarł w Zakopanem **RUDOLF STEFAN WEIGEL** (ur. 2 IX 1883 w Preszowie na Morawach), wybitny uczony, zoolog i bakteriolog, uczeń jasielskiego gimnazjum, profesor uniwersytetów we Lwowie i Krakowie, członek PAU, członek Belgijskiej Królewskiej Akademii Nauk, honorowy członek Nowojorskiej Akademii Nauk, twórca pierwszej skutecznej szczepionki przeciw tyfusowi plamistemu, jego imię nosi Zespół Szkół Medycznych w Jaśle.

65. rocznica śmierci

17 VIII 1907 Urodził się w Przeworsku **ZYGMUNT MYCIELSKI** (zm. 5 VIII 1987 w Warszawie), kompozytor i publicysta muzyczny, redaktor „Ruchu Muzycznego”, twórca baletów *Zabawa w Lipinach*, symfonii, utworów kameralnych, wokalnoinstrumentalnych *Psalm XII*, pieśni, także autor esejów i felietonów muzycznych *Notatki o muzyce i muzykach*.

115. rocznica urodzin

35. rocznica śmierci

22 VIII 1832 Zmarł w Krakowie **WOJCIECH JERZY BODUSZYŃSKI** (ur. 22 IV 1768 w Rzeszowie), lekarz, profesor, wychowanek rzeszowskiego kolegium, jeden z pierwszych lekarzy wywodzących się z Rzeszowa, którzy swoimi pracami wpisali się w dzieje polskiej medycyny, jako pierwszy stosował szczepienia przeciwko ospie (od 1801), profesor przy katedrze kliniki lekarskiej, medycyny wewnętrznej, sądowej i historii medycyny Uniwersytetu Jagiellońskiego.

190. rocznica śmierci

WRZESIEŃ

5 IX 1897 Urodził się w Pstrągowej k. Rzeszowa **KAZIMIERZ WINCENTY IRANEK-OSMECKI**, pseud. Antoni, Heller i in. (zm. 23 V 1984 w Londynie), pułkownik, w 1943 r. szef Kwaternistrzowskiego Oddziału IV, a w 1944 Oddziału II (Informacyjno-Wywiadowczego) KG AK, współredaktor wydawnictwa źródłowego *Armia Krajowa w dokumentach*, jego imię nosi jedna z ulic w Rzeszowie.

125. rocznica urodzin

14 IX 1877 Urodził się w Małej k. Ropczyc **TADEUSZ SINKO** (zm. 22 VII 1966 w Krakowie), filolog klasyczny i historyk literatury polskiej, profesor Uniwersytetu Lwowskiego i UJ, członek Akademii Umiejętności i PAN, twórca krakowskiej szkoły filologicznej, badacz kultury helleńskiej i twórczości pisarzy antycznych oraz polsko-łacińskich, autor, m.in. *Literatury greckiej, Hellenizmu Juliusza Słowackiego, Mickiewicza i antyku*.

145. rocznica urodzin

22 IX 1982 Zmarł w Żabnie **STANISŁAW STEFAN GĘBALA** (ur. 27 VII 1911 w Żabnie k. Radomyśla), prozaik, publicysta, działacz ruchu ludowego,

niewidomy od 1941 r., żołnierz Armii Ludowej, autor, m.in. powieści *Comber*.

40. rocznica śmierci

PAŹDZIERNIK

12 X 1892 Urodziła się w Brzozowie **JADWIGA PIECUCH** (zm. 13 IX 1984), nauczycielka w Bliznem, Brzozowie, Jasionowie, pionierka w zakresie prac pozalekcyjnych, organizatorka wycieczek oraz kolonii letniej dla uczniów z biednych rodzin, założycielka skautingu, inspiratorka życia kulturalnego na wsi, pomysłodawczyni kursów kroju i szycia, gotowania, pieczenia itp., w latach okupacji udzielała schronienia i pomagała matkom z małymi dziećmi.

130. rocznica urodzin

12 X 1942 Zmarł w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu **bl. ROMAN SITKO** (ur. 30 III 1880 w Czarnej k. Sędziszowa), błogosławiony Kościoła katolickiego, absolwent rzeszowskiego gimnazjum i Seminarium Duchownego w Tarnowie, kapłan diecezji tarnowskiej, teolog, duszpasterz, wychowawca, kanclerz Kurii Diecezjalnej, rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie, szambelan papieski, kawaler Orderu „Polonia Restituta”, więziony przez gestapo w Krakowie, Tarnowie i Oświęcimiu, gdzie zginął śmiercią męczeńską, beatyfikowany w 1999 r. przez papieża Jana Pawła II.

80. rocznica śmierci

18 X 1922 Urodził się w Oleszycach k. Lubaczowa **OLGIERD TERLECKI** (zm. 31 XII 1986 w Krakowie), pisarz, publicysta, w czasie II wojny światowej żołnierz II Korpusu Polskiego, autor trylogii wojennej *Polskie drogi*, cyklu *Tryptyk włoski*, także autor powieści psychologiczno-obyczajowych, opowiadań, esejów historyczno-biograficznych o W. Sikorskim, J. Becku.

100. rocznica urodzin

28 X 1917 Zmarł w Krakowie **ADAM FEDOROWICZ** (ur. 1854), ziemianin, właściciel Krzeczowic w pow. przeworskim, jako starosta rzeszowski dbał o poprawę komunikacji, zaopatrzenie osiedli w wodę i o rozwój szkolnictwa, po wybuchu I wojny światowej komisarz twierdzy Kraków, pomagał ludności cywilnej dotkniętej okropnościami wojny, której sam padł ofiarą, umierając podczas epidemii czerwonki, od 1896 r. Honorowy Obywatel Rzeszowa.

105. rocznica śmierci

28 X 1877 Urodził się w Sanoku **BRONISŁAW FILIPCZAK** (zm. 25 VIII 1973), miłośnik i twórca amatorskich chórów, orkiestr i teatrów, założyciel i dyrygent wielu zespołów artystycznych, m. in. w Lesku, Baligrodzie, Brzozowie, Dubiecku, Tarnopolu, Sanoku, Zarszynie, Zagórzcu, kompozytor ok. 150 pieśni świeckich i religijnych oraz łemkowskich,

dokumentalista i archiwista życia muzycznego regionu, kolekcjoner fotografii, pamiętników z zebrań, zjazdów, zlotów, które w całości przekazał Archiwum Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie.

145. rocznica urodzin

LISTOPAD

XI 1517 Zmarł w Starym Sączu **PAWEŁ z KROSNA** (ur. ok. 1470 w Krośnie), poeta polsko-łaciński, humanista, twórca liryków, elegii, epigramów, utworów religijnych i panegiryków na kształt dzieł starożytnych, przebywając w Krośnie interesował się sprawami rozwoju miasta, szkołą parafialną, będąc profesorem i wychowawcą na Uniwersytecie Krakowskim przykładał ogromną wagę do krzewienia kultury humanistycznej, wydawał świeckie książki, często nakładem własnym, stworzył podstawy rozwoju piśmiennictwa klasycznego w XVI w., jego imię nosi jedna z ulic starego miasta w Krośnie.

505. rocznica śmierci

3 XI 1852 Urodził się w Jaśle **SEWERYN BIESZCZAD** (zm. 17 VI 1923 w Krośnie), artysta malarz, student krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych pod kier. J. Matejki, założyciel teatru amatorskiego i działacz Stowarzyszenia Artystycznego Sztuka w Krośnie, twórca portretów, scen rodzajowych, malarz krośnieńskiej architektury i krajobrazu.

170. rocznica urodzin

4 XI 1772 Urodził się w Dukli **FRANCISZEK KSAWERY CHRISTIANI** (zm. 7 VI 1842 w Warszawie), pionier budowy bitych dróg, członek Towarzystwa naukowego w Krakowie, kolekcjoner minerałów, miłośnik przyrody, Dyrektor Jeneralny Dróg i Mostów Królestwa Polskiego w Warszawie, jako Dyrektor Dyrekcji Komunikacji inicjator powstania ponad 2 tys. km dróg na terenie Królestwa, czynił starania o utworzenie Instytutu Politechnicznego w Warszawie, członek Towarzystwa Naukowego w Krakowie i Towarzystwa Naukowego Uniwersytetu i Akademii Medyko-Chirurgicznej w Wilnie.

250. rocznica urodzin

180. rocznica śmierci

7 XI 1837 Urodził się w Dzikowie, rodowej posiadłości Tarnowskich **STANISŁAW TARNOWSKI** (zm. 21 XII 1917 w Krakowie), historyk literatury, krytyk literacki, publicysta, profesor i rektor UJ, prezes Akademii Umiejętności, autor monografii i studiów o literaturze XVI i XIX w., m.in. *Komedie Aleksandra Fredry, Henryk Rzewuski, Pisarze polityczni XVI wieku.*

185. rocznica urodzin

105. rocznica śmierci

GRUDZIEŃ

- 10 XII 1947 Urodził się w Sanoku **JANUSZ SZUBER** ps. „Sebastian Rylski” (zm. 1 XI 2020 w Lesku), polski poeta, eseista, felietonista, debiutował na łamach „Tygodnika Sanockiego” zestawem wierszy pt. *Apokryfy i epitafia sanockie*, współtwórca stowarzyszenia Korporacja Literacka, którego celem było m.in. propagowanie czytelnictwa i rozwijanie lokalnych ośrodków literackich, publikował na łamach ogólnopolskich czasopism literacko-kulturalnych, m.in. „Kwartalnika Artystycznego”, „Zeszytów Literackich” i „Więzi”.
75. rocznica urodzin
- 21 XII 1867 Urodził się Jabłonicy Polskiej k. Brzozowa **JAN STAPIŃSKI** (zm. 17 II 1946 w Krośnie), działacz ruchu ludowego, publicysta, sekretarz Stronnictwa Ludowego, organizator wieców chłopskich, poseł powiatu krośnieńskiego do parlamentu, założyciel Związku a następnie Stronnictwa Chłopskiego, jego imię nosi jedna z ulic w Krośnie.
155. rocznica urodzin
- 26 XII 1957 Zmarł w Krakowie **ARTUR MALAWSKI** (ur. 4 VIII 1904 w Przemyślu), kompozytor, dyrygent, skrzypek, dyrygent i kierownik teatru muzycznego w Włodzimierzu Wołyńskim, profesor kompozycji i dyrygentury w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie oraz w Katowicach, jego uczniami byli m.in. B. Schaeffer, K. Penderecki, twórca m.in. Wariacji symfonicznych, Etiud symfonicznych na fortepian i orkiestrę, muzyki kameralnej, teatralnej i filmowej, jego imię nosi Filharmonia Podkarpacka w Rzeszowie.
65. rocznica śmierci

Bibliografia

1. Almanach podkarpacki 2000, pod red. J. Szkutnika i J. Świebody, Rzeszów 1999.
2. Antosik W.: Słownik wiedzy o kulturze, Warszawa, cop. 2009.
3. Artyści Polski południowo-wschodniej: 1950-2000, pod red. J. Nowaka, P. Rędziniaka, Rzeszów ; Jarosław 1999.
4. Balicka G.: Patroni przemyskich ulic, Przemyśl 1999.
5. Carrasat P. F. R., Marcadé I.: Style i kierunki w malarstwie, Warszawa 1999.
6. Choińska-Mika J., Dziegielewska J., Maciszewski J.: Encyklopedyczny słownik historii Polski, Warszawa 1999.
7. Czarnota M.: Patroni przyszlých rzeszowskich ulic, Rzeszów 2006.
8. Dawni pisarze polscy od początków piśmiennictwa do Młodej Polski. Przewodnik biograficzny i biobibliograficzny. T. 1-5, Warszawa 2000.
9. Encyklopedia PWN w trzech tomach. T. 1-3, zesp. encyklopedii Dyczkowski A. [i in.], Warszawa 2001.
10. Encyklopedia Rzeszowa, zesp. red. Z. Budzyńskiego, Rzeszów 2011.
11. Epoki i kierunki w kulturze: sztuka, literatura, muzyka, teatr i film [red. nac. Encyklopedii PWN B. Kaczorowski], Warszawa 2008.
12. Fudala E., Helwin W.: Historia Starego Cmentarza w Rzeszowie..., Rzeszów 2009.
13. Gacek J.: Honorowi obywatele miasta Rzeszowa, Rzeszów 1998.
14. Gazda G.: Słownik europejskich kierunków i grup literackich XX wieku, Warszawa 2009.
15. Górny G.: Leksykon literackich laureatów Nagrody Nobla, Kraków 1993.
16. Helwin W.: Stary Cmentarz w Rzeszowie 1792-1909, Rzeszów 2002.
17. Helwin W. i in.: Historia Cmentarza Komunalnego Pobitno w Rzeszowie..., Rzeszów 2010.
18. Kanik J.: Nasza galeria zasłużonych. Cz.1, Rzeszów 2007.
19. Kanik J.: Sylwetki rzeszowian, Rzeszów 2009.
20. Kanik J., Małek R., Rusznica S.: Sylwetki rzeszowian. Cz.2, Rzeszów 2011.
21. Kłossowicz J.: Słownik teatru polskiego: artyści i ich dzieła, teatry, historia, główne zjawiska, terminy teatralne, Muza SA, 2002.
22. Leksykon malarstwa od A do Z, pod red. S. Gibkiej, Warszawa 1992.
23. Leksykon muzyki od A do Z, pod red. S. Gibkiej, Warszawa 1995.
24. Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny PWN, Warszawa 2000.
25. Literatura polska. Encyklopedia PWN, Warszawa 2007.
26. Literatura świata. Encyklopedia PWN, Warszawa 2006.
27. Malarstwo Polski Południowo-Wschodniej 1900-1980, Rzeszów 1982.
28. Muzyka: kompozytorzy i wykonawcy, prądy i kierunki, dzieła [red. nac. Encyklopedii PWN B. Kaczorowski], Warszawa 2007.
29. Nowa encyklopedia powszechna PWN. T. 1-8, zesp. red. W. Batury i in., Warszawa 2004.
30. O patronach rzeszowskich ulic, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów 1994.
31. Pietrkiewicz W.: Wybitni ludzie Podkarpacia, Krosno 1988.
32. Pietrkiewicz W.: Znane i nieznanne kobiety Podkarpacia, Krosno 1995.
33. Potocki A.: Słownik biograficzny Żydów z Podkarpackiego, Rzeszów 2010.

34. Ruszel K.: Leksykon kultury ludowej w Rzeszowskiem, Rzeszów 2004.
35. Simmons J.: 100 najwybitniejszych uczonych wszechczasów, Warszawa 1997.
36. Słabczyński T.: Encyklopedia odkryć i odkrywców, Warszawa 2004
37. Słownik historyków polskich, oprac. red. Rosińska-Jackl M., Warszawa 1994.
38. Słownik pisarzy polskich, pod red. E. Zarych, Kraków cop. 2008.
39. Słownik pisarzy rosyjskich, pod red. F. Nieuważnego, Warszawa 1994.
40. Słownik pisarzy świata, pod red. J. Maślanki, Kraków cop. 2008.
41. Słownik sztuki [K. Gabryś-Cichacz i in.], Kraków, cop. 2008.
42. Stanisz T.: Wybitne postacie Rzeszowszczyzny, Rzeszów 1984.
43. Śródka A.: Uczeń polscy XIX-XX stulecia. T. 1-5, Warszawa 1995.
44. Świstak Z.: Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu, Tuchów 1998.
45. Świstak Z.: Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu. Suplement, Tuchów 2000.
46. Ta Ziemia była Ich Domem, pod red. W. Chmury, Ropczyce 2006.
47. Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik biobibliograficzny. T. 1-9, pod red. J. Czachowskiej i A. Szałagan, Warszawa 1997.
48. Zajac E.: Obywatele Honorowi Królewskiego Wolnego Miasta Sanoka, Sanok 2002.

Wykorzystane źródła elektroniczne, bazy danych

- Akademia Polskiego Filmu
<https://akademiapolskiegofilmu.pl/pl>
- Encyklopedia PWN
<https://encyklopedia.pwn.pl/>
- Krośnieńska Baza Informacji Regionalnej. Twórcy związani z regionem
<http://kbir.krosno.pl/tworcy.php>
- Muzeum Powstania Warszawskiego. Spis powstańczych biogramów.
<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy.html>
- Nowa Panorama Literatury Polskiej
<https://nplp.pl/>
- Patroni Przemyskich Ulic
<http://pbd.webd.pl/wydawnictwa/patroni/patroni/patroni%20start.htm>
- Portal Culture.pl
<https://culture.pl/pl>
- Regionalny Informator Osobowy
http://serwisy.wimbp.rzeszow.pl/sl_1.html
- Sanocka Biblioteka Cyfrowa
<https://sanockabibliotekacyfrowa.pl/dlibra>

- Serwis informacyjny Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
<http://www.sejm.gov.pl>
- Serwis informacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej
<https://men.gov.pl/>
- Serwis Informacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
<http://www.mkidn.gov.pl/>
- Serwis informacyjny Parlamentu Europejskiego
<http://www.europarl.europa.eu/portal/pl>
- Serwis informacyjny Polskiego Komitetu ds. UNESCO
<http://www.unesco.pl/>
- Serwis informacyjny Unicef Warszawa. Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie
<http://www.unicef.org.pl/>
- Serwis informacyjny Wilnoteka
<http://www.wilnoteka.lt/fakty>
- Tekstowa Kartoteka Osobowa Przemysław
<http://www.pbp.webd.pl/tkop/>
- Wikipedia. Wolna encyklopedia
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia>

ROK 2022

Rok **MARII KONOPNICKIEJ**

Rok **JÓZEFA WYBICKIEGO**

Rok **WANDY RUTKIEWICZ**

Rok **MARII GRZEGORZEWSKIEJ**

Rok **JÓZEFA MACKIEWICZA**

Rok **IGNACEGO ŁUKASIEWICZA**

Rok **ROMANTYZMU POLSKIEGO**

Parlament Europejski

EUROPEJSKI ROK MŁODZIEŻY

Rok 2022

Rokiem Władysława Bartoszewskiego
Rokiem Bronisława Geremka
Rokiem Ignacego Łukasiewicza
Rokiem Brunona Schulza
Rokiem Botaniki